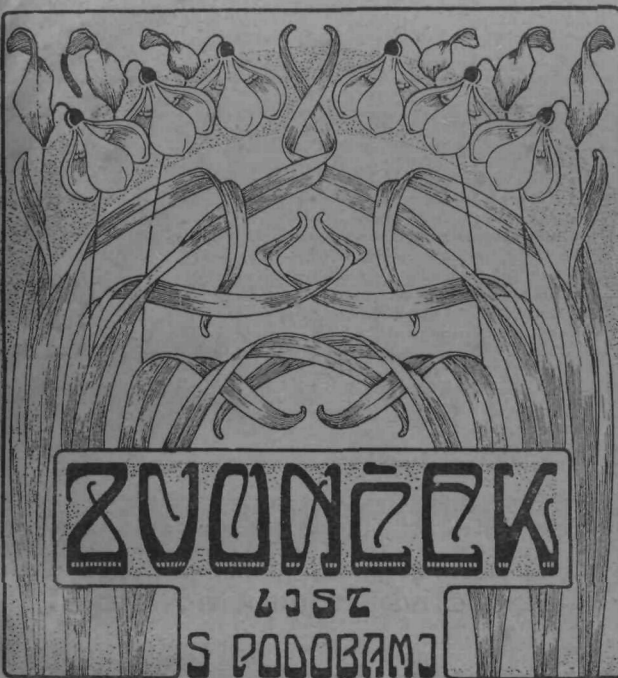

570/10

ZVONČEK

IZŠE
S PODOBAMI

ZA
SLOVENSKO
MLADJINO

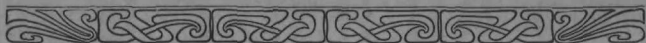

LETO XXIII.
ŠTEV. I.
JANUAR 1922.

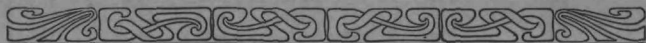

Vsebina.

1. <i>Andrej Rapè: V božični noči. Pesem</i>	1
2. <i>Andrej Rapè: In v mislih deli . . . Pesem</i>	2
3. <i>Marija Grošljeva: Materi. Pesem</i>	2
4. <i>Ivo Trošt: Sosedov pišček. Povest</i>	3
5. <i>Dr. Ivan Lah: Tomaž G. Masaryk. Življenjepis s podobo</i>	4
6. <i>Devojana: Odprla in zaprla je vrata življenja . . . Opis s podobo</i>	11
7. <i>Fran Erjavec: Srbske narodne pripovedke</i>	13
8. <i>Desanka: Nevoščljivi bratec. Pesem</i>	16
9. <i>Radovljica na Gorenjskem. Podoba</i>	16
10. <i>Jos. Vandot: Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka z dvema podobama</i>	17
11. <i>Anica: Naš obisk. Pesem</i>	27
12. <i>Srečko Kosovel: Škrat Dobrošin. Pesem</i>	28
13. <i>Fr. Rojec: Za domači muzej. Poučni spis s podobo</i>	29
14. <i>Pouk in zabava</i>	32
15. <i>Kotiček gospoda Doropoljskega</i>	34
16. <i>V XXIII. leto!</i>	36

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

Pridobivajte „Zvončku“ novih naročnikov!
Obnovite naročnino!

„Zvonček“ izhaja v mesečnih zvezkih ter stane vse leto 10 Din., pol leta 5 Din., četrt leta 2-50 Din. Posamezne številke 1 Din.

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: Luka Jelenc, ravnatelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani.

Rešitve sprejemamo tekom prvih 14 dni po odpravi vsake „Zvončkove“ številke!

Last in založba Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva — poverjenišтво Ljubljana.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO
MLADINO

LETO XXIII.

UREDIL

ENGELBERT GANGL

1922

V LJUBLJANI

LAST IN ZALOŽBA „UDRUŽENJA JUGOSLOVANSKEGA UČITELJSTVA“
POVERJENIŠTVO LJUBLJANA
NATISNILA UČITELJSKA TISKARNA

III B f

35986

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO
MLADINO

B III f
35986

Pridržujejo se vse pravice do spisov, priobčenih v „Zvončku“.

KAZALO.

Pesmi.

	Stran
V božični noči. <i>A. Rapè</i>	1
In v mislih deli . . . <i>A. Rapè</i>	2
Materi. <i>Marija Grošljeva</i>	2
Nevoščljivi bratec. <i>Desanka</i>	16
Naš obisk. <i>Anica</i>	27
Škrat Dobrošin. <i>Srečko Kosovel</i>	28
Očetu za god. <i>Anica</i>	37
Včera, danes, jutri. <i>Marija Zopfova</i>	52
Pomladna želja neodrešenih bratov. <i>Anica</i>	61
Prošlosti. <i>Miroslav Kunčič</i>	76
Trojna pomlad. <i>Ivan Štukelj</i>	85
Naša Boža. <i>Desanka</i>	95
Deček in solnce. <i>Srečko Kosovel</i>	100
Tolažba. <i>Tone Gaspari</i>	109
Dete in luna. <i>Fr. Ločniškar</i>	123
Pika ziblje. <i>Ivan Albreht</i>	128
Ob poroki našega kralja. <i>Ivanka Kalinova</i>	133
O Lenčici. <i>Fr. Rojec</i>	152
Kraljici Mariji. <i>Marija Grošljeva</i>	157
Jutranji sen. <i>I. Klanšek</i>	185
Nedelja. <i>Desanka</i>	197
Svatba na poljani. <i>Desanka</i>	198
Kresnica. <i>Desanka</i>	198
Detetu. <i>Anica</i>	198
Učiteljica se poslavlja. <i>Anica</i>	205
Domovini. <i>Anica</i>	216
Bilka, ogel in fižol. <i>Janko Leban</i>	222
Mladost. <i>Miroslav Kunčič</i>	229
Majdica je že učenka. <i>Anica</i>	235
V mrzlih jesenskih dneh. <i>Anica</i>	244
Pedenj-človek korenjak. <i>Ivan Albreht</i>	253
Zapel je zvon. <i>Desanka</i>	264
Jesenski podlesek. <i>Miroslav Kunčič</i>	264

	Stran
Naša Anka. <i>Vladislav</i>	271
Jesenska slutnja. <i>Miroslav Kunčič</i>	272
12. november. <i>Anica</i>	277
Damijana. <i>Desanka</i>	288
Planinam. <i>Fr. Ločniškar</i>	296

Pripovedni spisi.

Sosedov psiček. <i>Ivo Trošt</i>	3
Odprla in zaprla je vrata življenja. <i>Devojana</i>	11
Srbske narodne pripovedke. <i>Fran Erjavec</i>	13, 53
Kekec na volčji sledi. <i>Josip Vandot</i> 17, 38, 62, 86, 110, 134, 164, 206, 230, 254, 278.	
Denar. <i>V. Mazi</i>	72
Štruklji. <i>Janko Leban</i>	75
Kralj Zlatoprst. <i>Gladys Davidson — dr. E. S.</i>	96
Kitajske narodne pripovedke. <i>Fran Erjavec</i>	121, 147, 186, 223, 244
Moj zajček. <i>Bronislav Rojec</i>	144
Darilo. <i>Janko Leban</i>	188
Ingrida. <i>Andersen — Utva</i>	190
Zakleti Kras. <i>Josip Brinar</i>	217
V petem razredu. <i>Fran Rojec</i>	265
Kako je godel oče Jazbec bosenskemu ciganu. <i>Šaša</i>	289

Gledališka igra.

Ujedinjenje. <i>Ernest Tiran</i>	236

Poučni spisi.

Tomaž G. Masaryk. <i>Dr. Ivan Lah</i>	4
Za domači muzej. <i>Fr. Rojec</i>	29, 48, 77, 124, 150
Papež Benedikt XV. <i>A. B.</i>	55
Četrta obletnica. <i>Anton Sovrè</i>	101
Naš kralj Aleksander I.	158
General Maister. <i>Lad. O.</i>	195
Anton Martin Slomšek. <i>Anton Leban</i>	241
Prekmurje. <i>S—ar</i>	245
Osveta za Kosovo. <i>Pav. Plesničar</i>	290

Pouk in zabava.

Zastavica v podobah. <i>Fr. Rojec</i>	32, 153
Rešitve in rešilci	32, 57, 81, 105, 129, 153, 199, 225, 249, 273
Na Golici. <i>Črtomir Ciril Zorec</i>	33
V ječi. <i>Ernest Šušteršič</i>	33

Zahvala	33
Kotiček gospoda Doropoljskega 34, 59, 83, 107, 132, 156, 202, 227, 251 275, 299.	
V XXIII. leto!	36
Naloga iz domin. <i>Jos. Tratar</i>	57
2 + 3 = 5. <i>Jos. Tratar</i>	57
Pod Triglavom. <i>Črtomir Ciril Zorec</i>	57
Izmed najhujših. <i>Ernest Šušteršič</i>	58
Novi rod	58
Naša kraljevina	58
Besedna uganka. <i>Fr. Rojec</i>	81
Trdo srce. <i>Ivo Trošt</i>	82
Jesen v šoli. <i>Ernest Šušteršič</i>	82
Skrivnostni napis. <i>L. Domanjko</i>	105
Zahvala iz Prage	106
Naše zastave	106
Šaljiva računska naloga	129
Učiteljici Idi Molovi v Trbovljah	155
Nadi Kajfeževi v slovo	155
Šolski salonski orkester v Slovenjgradcu	155
Zastavica v podobah. <i>Branko Rojec</i>	199
Karadjordje — prijatelj šole	200
Državni prazniki	200
Rodovnik romunske vladajoče dinastije	200
Besedna uganka. <i>Boža Marokova</i>	225
Voščilo	225
Anton Martin Slomšek	226
Vidov dan	226
V spominsko knjigo. <i>Modest</i>	226
Nočna pjesmica. <i>Petar Preradović</i>	226
Boj alkoholu!	226
Domača hiša	226
Delo	226
Pomni	226
Besedna naloga. <i>Rado Burnik</i>	249
Divje ptice. <i>Petar Preradović</i>	250
Jesen	250
Šaljiv račun. <i>Milica Hrevatinova</i>	273
Ajda. Narodna pripovedka	274
Čuden jezdec	274
Živali v pregovorih	274
Prekmursko narečje	274
K življenjepisu A. M. Slomška	274, 298
Tobak	298

	Stran
Kaj je milijarda	298
V spominsko knjigo	298
Ob sklepu XXIII. letnika	300

Glasba.

Božji volek. <i>Ferdo Juvánec</i>	130
Mladi junaki. <i>J. Žirovnik</i>	154
Domovini. <i>Flejšman</i>	201
Le sekaj, sekaj smrečico! <i>Ferdo Juvánec</i>	250
Pojte, pojte, drobne ptice. <i>F. J.</i>	297

Podobe.

Tomaž G. Masaryk	7
Slavica	11
Radovljica na Gorenjskem	16
Kekec na volčji sledi 20, 22, 40, 44, 46, 62, 67, 70, 88, 91, 93, 111, 114, 116, 119, 137, 141, 143, 168, 170, 172, 174, 179, 180, 183, 184, 209, 212, 213, 214, 231, 234, 255, 256, 259, 261, 263, 279, 281, 284, 285, 287.	
Za domači muzej	30, 50, 78, 79, 127, 151
Papež Benedikt XV.	56
Papež Pij XI.	74
Boža	95
Karadžordže	103
Poslušam lepe pripovedke	123
Šolski salonski orkester v Slovenjgradcu	149
Kraljica Marija	160
Kralj Aleksander	161
Kraljev дворец na Bledu	189
General Rudolf Maister	196
Bilka, ogel in fižol	221, 222
Cerknica	224
Anton Martin Slomšek	242
Murska Sobota	246
Grad grofa Szaparyja	247
Dolnja Lendava	248
V šoli pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah	267
Naša Anka	271
Beogradski metropolit blagoslovlja srbske zastave	292
Srbski vojni plen pri Kumanovem	295

Štev. 1.

V Ljubljani, meseca januarja 1922.

Leto XXIII.

V božični noči.

*Kdo ti so ljudje,
ki k hlevcu hite,
da čutimo src hrepenenje,
ki sredi jim duše gori? —
Na licih so bajni jim sni:
božično zvonjenje?*

*„Božična je noč,
in pastirci smo mi
iz lepe dežele prispeli
po tvojo pomoč,
ki rodiš se to noč,
o, Kriste v zibel!“*

*„Od juga prišli
sem ste bratje trije,
kaj vaše želje so, povejte!
Noč svetla žari,
blagoslove deli,
povejte in tu se ogrejte!“*

Slovenec:

*Ti slišiš me, dete, usliši me zdaj:
Kjer Soči nesmrtna je zibel,
kjer Drava, zaslužjena Pivka ječi,
tam bratom je mojim pogibel.
Srce nam razžari nocoj,
da vsi gremo zanj na boj!*

Hrvat:

*Častim te, Spasitelj, častim in slavim,
in prosim za brate rešitve,
tvoj angel oznani naj danes jim mir,
naj konec bo bratovske bitve!*

Srb:

*Objel že nekoč
sem brata oba,
na srce ju vroče pritisnil.
Daj, Kriste, pomoč:
ljubezen to noč!
In Srb bo veselja zavrnil!*

*„Imejte ljubezen, bratje trije,
in z njo vse, za kar ste prosili!“*

*Zablisnil je žar iz zibeli
in pot je nameril prosilcem v srce.
In glejte, še to noč se bratje trije
so srečni, veseli objeli!*

*Božična je noč,
in bratom vsem trem
izpolnjene vroče so želje.
Obraz jim žari,
ljubezen plamti,
ljubezen — prvo povelje!*

Andrej Rapè.

In v mislih deli . . .

Božično drevesce žari,
na njem so vse sladke stvari.
In Dušan jih gleda in gleda:
vse rad bi imel — i seveda!

In v mislih deli:
Košarice tri
sladkorčkov nabral bi z drevesa,
napolnil pač eno za očko bi,
za mamó vse drugo z drevesa . . .

Pa prstek na čelo: in kaj zaté? . . .
Od mame, od očke sladkorčkov dovolj
dobil bi gotovo, seveda!
Še lahko sladkorčkov bi mnogo poslal
na Rusko, kjer glad je, groza in beda.

Andrej Rapè.

Materi.

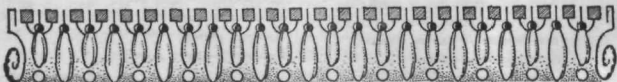
Ob posteljici si stala nekda,
vsa polna čarobne miline,
in jaz sem skrivala glavico
v zrahljane mehke blazine.

Iz kotov je prihajal mrak,
še tebe je hotel odeti,
a ti si mi pela o zvezdici,
ki zame na nebu se sveti:

„Glej, krasna zares je in jasna tako,
kot prišla bi pravkar iz raja;
prinese na žarkih ti sreče nekoč,
zaspančkaj le, aja-tu-taja!“

Zdaj zvezdice ni, prav nikoder je ni,
a vendar sem vanjo verjela;
ah, strah me je, majčica, sredi noči —
zakaj pa tako si mi pela?

Marija Grošljeva.

IVO TROŠT:

Sosedov pišček.

Branceljeva Luda je bila sama na dvorišču. Sosedova koklja jo je obletavala, kakor da jo nečesa prosi za svojo družinico, ki je pa ni bilo več na dvorišču; odšla je že skozi majhno odprtino v žičasti ograji. Luda prvič zapodi kokljo, naj gre za piščki, a koklja ne neha prositi: klok, klok! Potem teče deklica po rnjia in ji ga natrosi po tleh, pa ga ni marala. Vrže ji krušnih drobtinic iz žepa od predpoldanje malice, tudi nič; ponudi ji posodico z vodo, kjer so pile domače kure — a ni bila prav nič žejna. Koklja se umika posodici, a se vedno bolj bliža Ludi, toliko da je s kljunom ne prime za predpasnik in ne odvede s seboj. Luda se spomni, da ji hoče koklja nekaj povedati. Domisli se, da je letos spomladi domača koklja prav tako hodila za njenim bratcem Francetom, ko je stopal po domačem vrtu in otresal češpljeva drevesa, kjer so žrli listje in cvetje grdi rjavi hrošči, a so jih piščki kavšali s tako slastjo. France je rad ustregel koklji in nje drobljancem.

Luda gre za kokljo k žičasti ograji, koder je nevaobljena privedla malo čredico na Branceljevo dvorišče, pa se je čredica tudi vrnila brez povelja. Skozi tisto linico je odhajala Branceljeva perutnina na travnik in se vračala. Pozimi je pa prav skozi tisto odprtino zalezoval kure hudobni lisjak. Branceljeva mama je bila silno žalostna že po prvem njegovem posetu; odšla je z njim lepa mlada jarčka. Branceljeva mama je vedela, da lisjak ne pozna izkaznic za meso, marveč kolje in žre in vlači domov, kjer in kadar more. Zato veli mama gospodarju, naj odprtino zamaši ali kakorkoli zadela. Oče Brancelj je poznal za starega grešnika še hujšo pokoro: nastavil je v linico tatu naproženo past. In res se je ujel lisjak takoj, ko se je drugič odpravil na prepovedano pot. Brancelj mu je še posvetil s puško, ko je tako grdo pihal in bevskal, za prednji nogi prijet v pasti. Za plačilo si je oče Brancelj izvolil kar tatov kožuh.

Danes pa v linici ni bilo več pasti. Od nje je ostal v deski, kamor je bila pritrjena žičasta ograja, še prav neznatni kaveljček, ki ga ni lahko vsak zapazil. Pozabili so ga, ko so odstranjevali past. Pozneje ni bil kuram v napoto ne v nadlego. Tudi sosedom piščki so doslej brez nezgode prihajali skozi linico tako kakor odrasle kure: poskakali so na rob linice, od tam na tla. Danes pa vidi Luda, da se je na robu

linice ujel prav za tisto neznatno kljukico majhen, še ves rumen kebček z enim samim krempljčkom tanke nožice. Nikakor ga ni mogel spraviti izmed kljukice in deske. Poizkušal je skočiti — nič; raztegnil komaj za dva prstka dolgi perutnici, da bi zletel. A kako? Slednjič se je obupno prevrnil nazaj na Brancljevo plat in žalostno čivkal na pomoč, ki je ni bilo od nikoder, in visel obešen za lastno nožico. Tudi koklja ga v vsej materinski skrbi in boli ni mogla rešiti. V silni žalosti vidi na dvoršču malo Ludo. Prav nič se ni deklica zmenila za njeno nesrečo. Kako! Saj je poleti sto drugih zabav v hladni senci na dvorišču. Koklja je zaman klicala na pomoč na vse vetrove, skakala noter, skakala vun mimo uboge živalce, a pomoči ni doklicala. Slednjič gre prosit pomoči Brancljevo Ludo.

»Ti ubogi pišček ti!« se začudi, ko vidi malega obešenca onemoglo utripajočega v odprtini. Prav varno ga dvigne, da ne zlomi drobne nožice. Koklja je glasno pritrdjevala: Prav, prav! — Ko je pišček stal pokonci, mu prav varno sname deklica krempljček izpod neusmiljene kljukice. Pišček je zletel veselo za ostalo družino domov. Bolna nožica ga je sicer nekoliko zanašala na stran, a bežal je le in čivkal veselo. Koklja je hitela za njim. Deklica je zadovoljno zrla za obema, potem je na tleh poiskala primerno velik kamen in udarila z njim po kaveljčku ter ga zabila prav v samo desko: »Na! Sedaj ne boš več na poti ubogim piščkom.«

Ta dogodek je povedala Luda doma, pa ji niso verjeli. Šele ko je pritrdil bratec France in se pohvalil, kako je on spomladi na prošnjo koklje krmil piščke s hrošči, so mu vsi soglasno pritrdili in pohvalili malo Ludo.

DR. IVAN LAH:

Tomaž G. Masaryk.

redsednik naše bratske zavezne države Češkoslovaške republike — T. G. Masaryk — je dandanes eden največjih in najbolj znanih mož v Evropi. Znan je kot velik filozof in učenjak, kot mislec in državnik, predvsem pa kot bojevnik za resnico in pravico. Iz njegovega življenja se učimo, kako visoko se more povzpeti človek s svojo lastno pridnostjo in vztrajnostjo, s poštenostjo in ljubeznijo do svojega naroda. Masaryk je bil sin preprostega kočijaža in je bil v svoji mladosti kovač — in vendar je iz njega postal velik

mož, učenjak, borilec za svobodo in končno predsednik nove Češko-slovaške države.

Rodil se je 7. marca l. 1850. v mestecu Hodoninu na južnem Moravskem prav na meji med Čehi in Slovaki, kakor da mu je bilo že takrat usojeno, da bo postal predsednik države obeh narodov, ki govorita isti jezik in je med njima le toliko razlike, kakor med nami in Srbohrvati. Čehov je okolo 7 milijonov, Slovakov pa 2 milijona. Slovaki živijo v podnožju slovanske Tatre v lepih rodovitnih krajih ob reki Vagu tja do Dunava in segajo tudi na južno Moravo, kjer se spajajo s Čehi. Prav sredi teh krajev, kjer živita češki in slovaški narod pomešano med seboj, stoji Hodonin, Masarykov rojstni kraj. Njegov oče je bil po rodu Slovak in je bil v grajski službi kot kočijaž. Ker pa je bil jako samosvoj in se ni znal prilizovati, je zapustil to službo že l. 1866. Masarykova mati je bila dobra, pobožna žena in je v tej pravi lepi pobožnosti vzgajala tudi svoje otroke. Masaryk je od nje podedoval globoko versko čuvstvo. Družina se je večkrat selila: prebivali so deloma v Hodoninu, pozneje v Mutjenicah, Čejkovicah in v Čejču. Tako je Masaryk na več krajih preživel svojo mladost. Spominja se še danes rad teh lepih dni, ki jih je prebil med preprostimi, lepim in dobrim slovaškim ljudstvom.

Mislili so, da bo postal učitelj. L. 1861. je prišel enajstletni deček na nemško realko v Hustopeč, od koder je bila doma njegova mati. Tu je ostal do l. 1863. Ker pa ni bil še dovolj star, da bi bil mogel stopiti na učiteljsiše, bi bil moral do svojega 16. leta čakati doma. Očetu pa ni bilo všeč, da bi sin doma brez učenja postopal, in se je odločil, da ga pošlje na Dunaj učiti se ključalničarstva. A dečku na Dunaju pri ključalničarjih ni ugajalo, zato je pobegnil in se je vrnil domov v Čejč, kjer je takrat družina prebivala. Oče ga je izročil domačemu kovaču, in pri njem se je mladi Masaryk prav marljivo lotil kovaškega posla. Najbrže bi se bil tudi posvetil kovaškemu stanu, da ni bilo drugače usojeno. Nekoč ga je srečal na vasi njegov bivši profesor s hustopeške realke Ludvik in se je začudil, ko je zagledal svojega nekdanjega marljivega učenca s kovaškim orodjem v roki. Začela sta se pogovarjati, in profesor je sam stopil k njegovemu očetu in mu je rekel, da je vendarle škoda, da tak nadarjen dečko ne nadaljuje učenja v šoli in da se ne posveti učiteljskemu stanu. Oče je rekel: »No, pa ga vzemite s seboj!« — Tako je prišel Masaryk v Čejkovicke k ravnatelju Ludviku in je tam postal učitelj. To je bila doba, ko je država še malo skrbela za šolo in učitelje. To je spoznal tudi Masaryk; v šoli pa ga je čimdalje bolj veselilo učenje in sklenil je, da zapusti učiteljski stan in pojde študirat na gimnazijo. Odšel

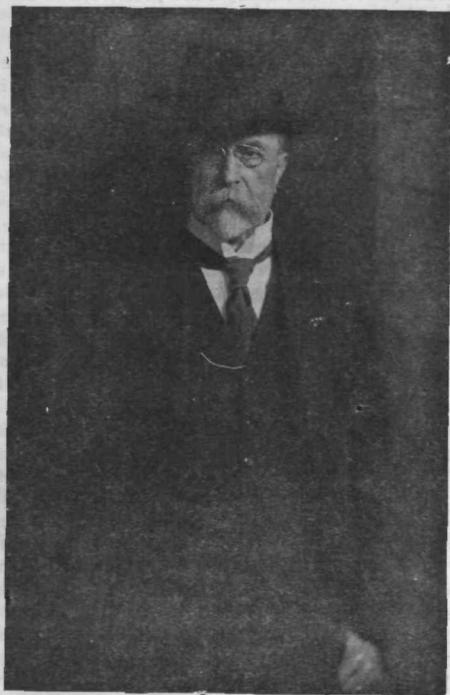
je na gimnazijo v Stražnice, od tam pa v glavno moravsko mesto Brno (1865.)

Brno je bilo takrat skoraj popolnoma nemško mesto, dasi je stalo v sredi slovanske dežele Morave. To Masaryku ni ugajalo. Stanoval je pri nekem črevljarju in je kmalu spoznal, da je to mesto le na videz nemško, da so delavci in rokodelci večinoma domači ljudje, in je začel s svojim gospodarjem zahajati med te ubožne ljudi. Tako se je v njem razvijala ljubezen do preprostega delavskega ljudstva, ki mu je pozneje posvetil svoje delo s poukom in predavanji. Združil je okolo sebe tudi češko dijaštvo in je postal njegov vodja proti nemškemu hujskanju. To pa je bilo takrat strogo prepovedano, in ker je mladi Masaryk povedal v šoli resnico vsakemu v obraz, so ga začeli preganjati, on pa je odšel na Dunaj, kjer je na tamošnji gimnaziji napravil maturo l. 1872. — in se je takoj vpisal na vseučilišče. Medtem je marljivo študiral jezike; poleg češkega, slovaškega in nemškega je znal tudi francoski, poljski in ruski jezik in je pridno čital. Ker je hotel stopiti na orientavno akademijo, torej na tisto visoko šolo, kjer se mladeniči pripravljajo za konzule in poslanike, ki zastopajo domačo državo v tujih krajih, se je naučil še angleščine, italijanščine, srbsčine in arabščine, da bi lahko vršil svojo službo v Aziji ali kje drugod po svetu. Toda take službe so dobili navadno le sinovi plemiških rodovin, grofi in baroni, zato se ni hotel posvetiti temu poklicu, ampak se je začel na vseučilišču pripravljati za profesorski stan. Ker ga oče ni mogel podpirati, se je vzdrževal sam s tem, da je poučeval sinove bogatih rodovin. Ker je bil izredno nadarjen in je umel mnogo jezikov, si je lahko mnogo zaslužil. Pri tem pa je rad zahajal v dijaška društva med svoje znance moravske študente in je svojim tovarišem predaval o raznih stvareh. Dijaki so napravili pod njegovim vodstvom razne krožke za učenje jezikov in so se sami med seboj vzgajali in izobraževali. Kmalu so začeli v društvo prihajati tudi drugi slovanski dijaki, ki so na Dunaju študirali. Na Dunaju pa je živelo tudi okolo 100.000 Čehov, ki so bili večinoma delavci in obrtniki, in Masaryk je hodil rad tudi med nje in jim je marsikaj potrebnega in koristnega razlagal. V onih dunajskih delavskih predmestjih, kjer so same tvornice in delavske družine, so bili zvečer vsi srečni, ako je prišel med ubogo ljudstvo mladi študent s predavanjem.

Leta 1876. je postal Masaryk doktor modroslovja. Rad bi bil šel pogledat široki svet, pa ni imel sredstev. Pa je prišla ugodna prilika. To leto je dokončal gimnazijo eden onih bogatih učencev, ki jih je on posebe doma učil. In starši so poslali Masaryka s svojim sinom na vseučilišče v Lipsko. Masaryk je tu sam študiral s svojim učencem

modroslovje. Prebivala sta v hotelu, kjer je stanovala tudi hčerka nekega ameriškega bančnega ravnatelja iz Broklyna. Prišla je bila v Evropo študirat. Imenovala se je Charley Garriane. Masaryk jo je

Tomaž G. Masaryk.

prosil, da bi tu in tam čitala skupaj angleško, kar je bilo gospodični po volji. Bila je jako izobražena in tako je prišlo do zaroke: ona se je vrnila v Ameriko, Masaryk pa je odšel na Dunaj, da bi nastopil tam profesorsko službo. V tem času je napisal tudi svoje prvo učeno delo

in je hotel postati profesor na vseučilišču. Ker pa ta zadeva ni bila takoj rešena, se je odpeljal v Ameriko po svojo nevesto. Poročil se je v Broklynu in se je vrnil z ženo na Dunaj. Od te dobe se je po ameriški navadi pisal T. G. Masaryk, ker je k svojemu imenu sprejel prvo črko ženinega imena.

Mladi par pa ni prinesel iz Amerike milijonov, kakor so mnogi mislili, nasprotno: Masaryk še ni imel prave službe, ker je čakal na univerzo, preživljati je moral sebe in ženo s poučevanjem in sta morala živeti jako skromno. Šele l. 1878. je postal Masaryk profesor na dunajski univerzi, kjer je kmalu zaslovel po svoji učenosti. L. 1882. so ga poklicali v Prago, kjer se je otvorilo prvo češko vseučilišče. V Pragi je Masaryk šele mogel razviti vse svoje sile v korist svojega naroda. Predaval je na univerzi, zbiral okolo sebe mladino in izdajal učene knjige. V svojem boju za resnico je naletel pogosto na odpor tudi pri domačih ljudeh, a vedno se je izkazalo, da je trdil on prav. Imel je mnogo nasprotnikov. Celo tako daleč je prišlo, da so ga proglasili za izdajalca in ni mogel več na univerzi predavati. On pa se ni ustrašil boja: šel je vun med ljudstvo in delavce in jim je predaval. Njegovo ime je začelo sloveti, posebno ko se je mladina bolj in bolj zbirala okolo njega. Njegova dela so čitali povsod. Vsak njegov stavek je bil dokaz njegovih velikih misli. Češka mesta so ga izvolila za svojega poslanca.

V dunajskem državnem zboru je zagovarjal narodne pravice. Kadar je govoril on, so ga vsi poslušali. Spuščal se je v najtežja vprašanja in je razkrival zmohe in napake, v katerih je živela stara avstrijska država. Oni, ki so imeli slabo vest, so se ga začeli bati. Število njegovih prijateljev in sobojevnikov pa je raslo od dne do dne. Rekli so jim »Masarikovci«. A resnica vedno zmaguje — in Masaryk se je boril vedno in povsod za resnico. Pokazal je češkemu narodu njegovo zgodovino in njegove vzore, za katere so se borili največji češki možje.

Okolo Masaryka so se začeli zbirati tudi naši jugoslovenski dijaki in Masaryk se je zanimal tudi za naše razmere, posebno ko je videl, da hočejo Nemci in Madžari podjarmiti ves Balkan.

Ko je l. 1908. avstrijski minister po krivici pridružil Bosno in Hercegovino k Avstriji, je proti temu ugovarjala mala Srbija. Od tega časa je izkušala Avstrija svetu dokazati, da Srbija hujska Jugoslovence, t. j. Hrvate in Slovence proti Avstriji. Zato so avstr. ministri najeli ljudi, ki so ponaredili razne listine, da bi potem pred svetom pokazali, češ, glejte, Srbija ne da miru! Zaprli so na Hrvatskem mnogo ljudi, češ, da so veleizdajalci. Prišli so pred sodišče in so jih

hoteli obesiti. Masaryk pa je došel v Zagreb in je vsemu svetu dokazal, da so ti ljudje nedolžni in da so bile tiste listine ponarejene. Tako je razkrinal laž in svet Avstriji ni več verjel. Bil je večkrat v Beogradu in po naših krajih in je slutil, da se pripravljajo velike reči. In res! Leta 1914. je izbruhnila svetovna vojna. Masaryk je dobro vedel, da bo Avstrija premagana in da se je treba pripravljati na novo bodočnost.

Bil je med onimi, ki so bili pri avstrijski vladi zaznamovani kot »sumljivi«. Le s pomočjo zdravniškega izpričevala se mu je posrečilo priti v Švico, kjer je stopil v zvezo z zastopniki velikih držav, ki so vodile vojno proti Nemčiji in Avstriji. Od te dobe (1915) se začenja njegovo veliko potovanje po vseh delih sveta. Najprej je šel v Italijo, v Rim, od tam v Pariz, kjer je dokazal diplomatom, da prej ne bo v Evropi miru, dokler se Avstrija ne razbije in ne razdeli tako, da bo imel vsak narod svojo državo. Ni bilo lahko prepričati sveta o tem. Vobče se je mislilo, da naj Avstrija ostane in naj bo pravična vsem narodom. Masaryk pa je dokazal, da je to nemogoče, da so imeli Čehi že nekoč pred bitko na Beli Gori (1620) svojo državo in da jo morajo zopet dobiti, enako pa tudi Poljaki, Jugoslovenci in drugi narodi. In res so države na to pristopile — to je bil prvi in največji uspeh Masarykov, ki je bil važen tudi za nas, saj smo bili prej sužnji avstrijske tuje države.

Iz Pariza je odšel Masaryk v Rusijo, kjer je bilo mnogo čeških ujetnikov, ki so se hoteli bojevati proti Avstriji. A manjkalo jim je pomoči. Ko je Masaryk prišel v Rusijo in je izdal nanje oglas, da so države obljubile samostojno češko državo, so legije kar rasle iz tal. Masaryk je šel med vojake, jim govoril o pomenu vojne in ljubili so ga vsi tako, da so zlagali pesmi o »tatičku« svojem. Iz Rusije je šel Masaryk v Ameriko, kjer živi mnogo Čehov, da je dobil denarne pomoči in da je tudi nje povabil na boj. Tako so prišle češke legije narske čete tudi v Francijo, kjer so se jako odlikovale. Iz Amerike se je vrnil Masaryk zopet v Pariz, kjer se je ustanovila že prva češka vlada in se je proglasila in potrdila samostojna češka država, še preden je bilo konec vojne l. 1918. Masaryk pa je bil v stalni zvezi s češkimi rojaki na vseh frontah in vsi so ga slušali kot svojega najvišjega zapovednika.

Leta 1918. je morala Avstrija podpisati mir in je razpadla. Čehi in Slovaki so proglasili svojo državo republiko in so soglasno izvolili T. G. Masaryka za predsednika nove republike.

In pred božičem l. 1918. se je po štirih letih izgnanstva, dela in boja vračal Masaryk zmagoslavno v svobodno domovino kot prvi

predsednik Češkoslovaške republike, pozdravljen, spoštovan in oboževan od vsega naroda, ki je v njem videl svojega osvoboditelja, ker je on dovršil dolgo pripravljano delo svobode.

Masarykova vrnitev v domovino je bila prava slavnostna pot. Iz Švice so ga spremljali njegovi ožji prijatelji, ki so se z njim vred borili med vojno za svobodo. Odposlanci češkoslovaškega naroda so mu prišli naproti do meje, kjer so ga slavnostno pozdravili. Povsod ob progi je stal narod in je pozdravljal svojega predsednika. Na vseh postajah so se vršili pozdravi. Ljudje so plakali od radosti. V Pragi je bil velikanski sprejem. Vse mesto je bilo v vencih in zastavah. Sokoli, legijonarji, vojaštvo, narodna društva in tisoči in tisoči češkega ljudstva — vsi so pozdravljali Masaryka — osvoboditelja.

Na starih veličastnih Hradčanih, kjer so nekdanj vladali češki kralji, prebiva sedaj predsednik Masaryk. Naš rojak Jože Plečnik popravlja stari grad, da bo zopet lep, kot je bil nekdanj. Tja prihajajo zdaj zastopniki vseh držav. Tam je pred dvema letoma slavil predsednik Masaryk svojo sedemdesetletnico. Ves narod in ves svet se mu je prišel poklonit za njegovo veliko delo. Med neštetiimi drugimi smo bili tudi mi Jugoslovenci, ki smo se mu zahvalili, da je toliko storil tudi za nas. On je naš zvesti, bratski zaveznik.

Masaryk živi jako preprosto. Že od svoje mladosti je živel tako: ni niti pil niti pušil. Zato je še v svojih poznih letih zdrav, duh njegov je čil. Rad zahaja v prirodo. Vsako jutro zgodaj vstaja in jaha na izprehod. Potem je ves dan pri delu. — Rad zahaja med narod in se pogovarja s preprostimi ljudmi. Zadnjič je bil na Moravskem. Tam je videl tudi starčka med množico ljudi, ki so ga pozdravljali. Stopil je k njemu in ga vprašal, koliko je star.

»Štiriinosemdeset let,« odgovori starček.

»No,« pravi Masaryk, »jaz sem mlajši, skoraj bi vam moral iti po tobak.«

»Prosim!« odgovori presenečeni dedek, ki od sreče ni vedel, kaj bi rekel. In res je čez nekaj časa dobil iz Prage 200 zavitkov tobaka, ki ga zdaj dedek z veliko radostjo puši in misli na svojega dobrega predsednika.

Tudi mi gledamo polni spoštovanja na tega velikega moža, ki je vse svoje sile posvetil domovini. Masarykovo ime ostane z zlatimi črkami zapisano v zgodovini slovanskih narodov!

DEVOJANA:

Odprla in zaprla je vrata življenja . . .

ežno, ljubko deklico vidite tukaj na sliki. Stoji kakor med odprtimi vrati. Smehlja se kot angelček, ki se prikaže le za hip, a hipoma zopet izgine . . .

Da, stala je med odprtimi vrati življenja — polna ljubeznivosti in miline. Živela je življenje ljubezni poleg ljubeče svoje matere. Očeta ji je uplenil bojni vihar, ko je bila šele začela hoditi prve korake. — Odvedel ga je hrum na boje in od tod v ujetništvo na Rusko. Redka in redkejša so prihajala njegova poročila, slednjič so izostala popolnoma . . . Očeta ni nazaj . . .

Kdo ve, je li živ ali spava nevzdramno spanje na tujih tleh?! Se li vrne še kdaj?

In Slavica je dolgo, dolgo pričakovala ljubljenega očeta; kakor mamino, tako ga je klicalo tudi njeno srcece — a ni ga priklicalo . . .

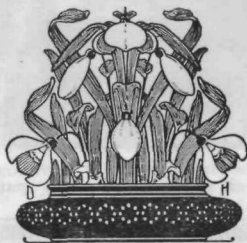
Imela je Slavica še starega očeta in staro mamo. Oba je ljubila tako presrčno, saj je bila tudi ona iskreno, iskreno ljubljena od obeh. Bila je vsem največja radost in sreča, razvedrilo in nada; sladka tolažba mami in v neizmerni žalosti, uteha v boli hrepenenja...

Radi smo jo imeli vsi, ki smo jo poznali. Kako rada je imela tudi ona vse svoje znanke in znanke — male in velike! Razumno, ljubeznivo se je razgovarjala z vsemi, in tako ljubko je zvenel med pogovorčki njen zvonki smeh... A zdaj ga že dolgo ni slišati...

Slavica je zbolela in legla. Tiho je trpela hude bolečine, njena ustna so bila tesno stisnjena v presilni boli notranjega trpljenja... Nikoli ni tožila in jokala. Noč in dan je drhtela mamina duša v bolestnem strahu za življenje ljubljenega otroka. Toda vrata življenja so se počasi zapirala in hipoma so se zaprla! Ne odpro se nikdar več!

Le kratek čas so ji bila odprta vrata življenja. Komaj štiri in pol leta stara je preminila, je nehala dihati rožno dobo otroških let — in zdaj je ni več pri nas, je ni več pri mami, od katere se je poslovila tako težko! V zadnjih dihljajih jo je objela z nežnimi ročicami, jo prižela k sebi, rekoč: »Mama, mama moja, bodi pri meni, rada bi te imela še dolgo, dolgo!...« A ni ji bila izpolnjena ta želja otroške ljubezni... Morala je od tod mala Slavica; odšla je — zaprla je vrata življenja za seboj.

In kje je sedaj? Zaprta so vrata — za njimi je večnost — ki je pokazala Slavico le za hip času našega življenja in jo potem zopet poklicala nazaj v varno domačijo, jo sprejela zopet v svoj objem neskončnosti in sreče, kamor pokliče tudi nas vse, ko se nam zapro vrata časnega življenja. In tam najdemo zopet Slavico, belega krilatca — to vemo in zato ji kličemo: »Slavica, na snidenje!«

Srbske narodne pripovedke.

Preložil Fran Erjavec.

VII.

LISICA SE OSVETI VOLKU.

lisica umesi potice iz prsti. Ko jih speče, jih namaže z medom in odide z njimi k purjim pastirjem ter jih poprosi za mlado purico, a ona jim ponudi zanjo medenih potic. Pastirji ji ne dajo purice, temveč jo napotijo k svinjskim pastirjem, češ, da bo dobila ondi prašička.

Tedaj odide ona k svinjskim pastirjem ter jih poprosi za prašička, a ona jim ponudi medenih potic. Pastirji ji ne dajo prašička, temveč jo napotijo h govejim pastirjem, češ, da bo dobila telička.

Nato odide h govejim pastirjem ter jih poprosi za telička, a ona jim ponudi medenih potic. Pastirji ji ne dajo telička, temveč jo odpravijo h konjskim pastirjem, češ, da bo dobila tam žrebe.

Tedaj gre ona tudi h konjskim pastirjem ter poprosi še nje za žrebe, a ona jim ponudi medenih potic. Pastirji ji dajo žrebe, ona pa njim potic, a jim zabiči, naj nikakor ne načno potic, dokler ne pride ona za brdo. Pastirji jo slušajo, a ko pozneje potice prelomijo in pokusijo, vidijo, da so potice iz prsti in da jih je lisica prevarila. Stečejo hitro za njo, a ona je bila tedaj že daleč, a pastirji so se vrnili trudni in praznih rok domov.

Ko pride lisica domov, zapre žrebe v spleteno kolibo ter ga začne negovati: vsak dan mu je donášala zelene travice in studene vodice, a vselej, ko je odšla po trave in po vode, mu je naročila, naj pazi na njen glas in na njene besede:

»Kobo, kobilica,
otvori mi vratica:
nosim ti studene vódice
in zelene travice!«

Zabičila mu je, da ne sme odpreti vrat v kolibo na noben drugi glas.

Nekoč pride volk, ki je večkrat prisluškoval, kako nagovarja lisica žrebeta, da ji odpre vrata, in začne klicati s svojim debelim glasom:

»Kobo, kobilica,
otvori mi vratica:
nosim ti studene vódice
in zelene travice!«

A žrebe spozna, da to ni tenki glas lisičin in mu noče odpreti. Ko volk to vidi, se skrije zopet za grm. — Kmalu nato pride lisica z vodo in travo. Ko pride pred kolibo, se ustavi kakor navadno pred vrati ter govori tenko:

»Kobo, kobilica,
otvori mi vratica:
nosim ti studene vódice
in zelene travice!«

Ko žrebe spozna njen glas, ji takoj odpre in ji začne pripovedovati, kako je prišel nekdo in ga nagovarjal kakor ona, da bi mu otvoril vrata, le z debelejšim glasom, a ono ni hotelo odpreti. Tedaj pravi lisica: »Ne odpiraj nikakor na debel glas, ampak samo na jako tenek.«

Ko odide drugo jutro lisica zopet po vode in trave, pride volk, ki je prisluškoval za grmom temu razgovoru ter se stisne, kar se more in začne s prav tenkim glasom:

»Kobo, kobilica,
otvori mi vratica:
nosim ti studene vódice
in zelene travice!«

Ubogo žrebe se prevari ter odpre vrata, a volk mu plane za vrat, ga zakolje in vsega poje, le glavo in rep pusti. Nato odide in vrata se zapro za njim, kakor so bila prej zaprta.

Ko pride pozneje lisica, začne nagovarjati kakor navadno:

»Kobo, kobilica,
otvori mi vratica:
nosim ti studene vódice
in zelene travice!«

A nihče se ne javi in tudi vrata se ne odpro. Tedaj pogleda lisica skozi špranjo in ko opazi v kolibi samo žrebetovo glavo in rep, vlomi vrata ter začne plakati in žalovati za njim. Nato tožna in žalostna odide ter se zgrudi kakor mrtva sredi poti.

Kmalu nato pride ondi človek z vozom in opazivši na poti lisico, jo dvigne ter vrže na voz, da bi jo doma odrł. Na vozu je pa imel v torbi tri hlebe sira. Lisica, ki se je poprej utajila, se sedaj polagoma dvigne, izvleče iz torbe vse tri sire in z njimi pobegne. Ko pride na varno, poje takoj dva hlebčka, a tretjega natakne na vrat in odide dalje. Tako gredoč, sreča volka, ki ji je pojedel žrebe. Ko vidi volk

pri njej sir, jo vpraša, kje ga je dobila. Odgovori mu, da ga je izsrkala iz vode.

»A kje je ta voda?« jo vpraša volk dalje.

»Idi, pokažem ti,« odgovori lisica.

To je bilo okrog polnoči o ščipu in nebo je bilo vedro. Lisica privede volka do vode, mu pokaže v vodi luno ter reče: »Ali vidiš. kolik sir je v vodi? Izpij vodo, pa prideš do sira. Tako sem dobila tudi jaz svojega.«

Tedaj začne ubogi volk piti in piti, da se mu je pričelo že vzdigovati, a lisica ga le priganja: »Pij, striček, pij, kmalu boš izsrkal vse!«

Volk siromak zopet pije in srka, da mu je drla voda že v nos in v usta. Tedaj mu zatisne lisica nos in usta ter ga zajaše. Reče mu, da je bolna in da ne more hoditi in da naj jo on nese. Ubogi volk privoli, a ona začne prepevati: »Bolan nosi zdravo, bolan nosi zdravo!«

Ko je ona to le preveč ponavljala, jo vpraša volk: »Kaj govoriš, teta?«

Ona mu pa odvrne: »Nič, striček, blede se mil!« In zopet začne: »Bolan nosi, zdravo, bolan nosi zdravo!« Tako prideta pred hišo, kjer je bila svatba.

Ko svatje zaslišijo, kaj prepeva lisica, pridejo pred hišo in začnejo hvaliti njeno pesem, a ona jim pravi, da bi pela še lepše, če bi ju pustili v hišo in potem še na podstrešje. Svatje ju puste. Ko pritovori volk z največjo muko lisico na spleteno podstrešje, mu odpre lisica nos in usta. Hipoma se vlije iz njega vsa voda in polije svate spodaj v hiši. Svatje pritečejo na podstrešje, a lisica skoči s podstrešja in zbeži, ubogega volka pa strašno pretepejo.

Ko se pozneje volk in lisica zopet snideta, povprašata drug drugega, kako sta se rešila. Volk pove, da je ves pretepen in da je komaj odnesel pete. Tako pravi tudi lisica in ga nagovori, da bi skakala preko senenega kolca, ki je bil ondi v bližini. Volk jo res sluša. Ko nekolikokrat preskočita, mu reče lisica, da ne preskakuje dobro in da skače preveč v stran, a ne pravilno nad kolcem. Tedaj začne preskakovati on prav nad kolcem ter se nabode nanj. Ko lisica to vidi, se razveseli in reče volku: »Potegni, striček, potegni, pa se boš izmotal.«

Volk se mota in brca ter se pri tem vsega predere. Tedaj ga lisica zapusti, rogajoč se mu: »Sedaj bom ustrojila iz tvoje kože opanke, ker si mi pojedel moje žrebe!«

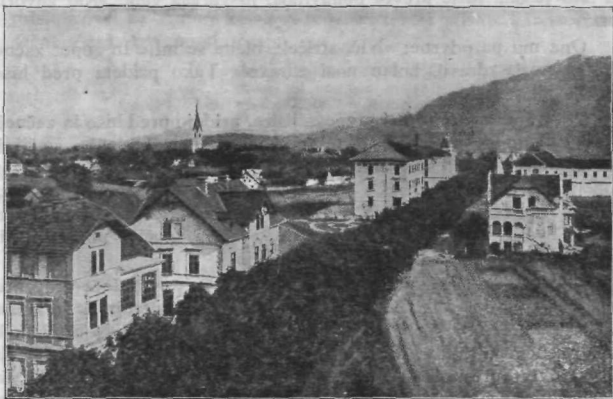
Nevoščljivi bratec.

*Čemu naš Janček danes plače,
saj ima vendar nove hlače
in čepico in plašček bel;
morda ni tega nič vesel?*

*Prinesla mu je teta Mica
iz mesta lepega možica
in puškico in meč jeklen,
konjiča dva in voz lesen.*

*A vendar pusto se drži,
ker ga tako močno ježi,
da bo njegova sestra mala
zdaj v novi mešiki zibki spala!*

Desanka.

Radovljica na Gorenjskem.

JOSIP VANDOT:

Kekec na volčji sledi.

Planinska pripovedka.

Stani Rivošechijevi, mali hrvatski prijateljici, poklanja to pripovedko v spomin — pisatelj.

I.

averoval se je bil Kekec tisto jutro v kosa. Lepo je drobolel kos tam v goščavi za Gmajnico. Skril se je bil nekje v varen kotiček, pa je prepeval, pa je drobolel svoje najlepše pesmi. Kekec se je čudil, da je odprl široko oči in usta. Poslušal ga je pol ure in je sedel na zeleni trati onkraj žuborečega studenca. Naposled se je nakremžil žalostno in je vzdihnil sam pri sebi. — »Ovbe!« je vzdihnil Kekec in se je popraskal za desnim ušesom. »Kaj mi pomagajo citre, pa kaj mi pomagajo zlate strune! Kos nima citer, pa tudi zlatih strun nima. A lepše poje nego moje citre; lepše poje nego moje zlate strune... Ovbe, ovbe!«

Kekec se je praskal za desnim ušesom in se je skoro razjezil na kosa. S pestjo je zažugal proti goščavi, kjer se je skrival kos. Še enkrat se je Kekec nakremžil, še enkrat je zažugal s pestjo. — »Kos, ali čuješ?« je zavpil Kekec na ves glas. »Šopiriš se, šopiriš s svojim petjem. Pa morda misliš, da te kdo posluša? No, niti naša Keza se ne zgané ob tvojem petju. Keza pa posluša celo črnega murna in hvali njegovo petje... Zato pa le bodi tiho, ti kos!«

Toda kos ga ni poslušal, ampak je drobolel še glasneje, še lepše, da ga je Kekec vedno bolj zavidal. Jezil se je pač in je govoril hude besede; a v srcu je občudoval tisto krasno petje in tisti lepi glas. Naposled ni mogel več vztrpeti na trati. Pozabil je na svojo Kezo, ki se je pasla nekje tam ob leskovem grmovju. Splazil se je v goščavo, da bi videl kosa od blizu. — »Hm!« je pomislil sam pri sebi in je

trikrat pokimal z glavo. »Rad bi videl tega kosa; rad bi videl, kako odpira svoj kljun, da poje tako lepo. Nemara bi tudi jaz tako lepo zažvižgal, ako bi našobil ustna tako kot kos svoj kljun ... Hm, nemara bi pa še celo lepše zažvižgal ...«

A Kekec se je plazil celo uro po goščavi, pa ni nikjer zagledal kosa. Tupatam mu je bil že prav blizu in se je že nasmejal sam pri sebi. A kos je samo vzfrfotal, pa je odhitel nekam daleč, odkoder se je začul zopet njegov glas. Kekec se je plazil za njim, da mu je bilo že kar vroče. Zajavkal je že tupidam, ker so ga pričele skeleti boste noge, a vendar ni odnehal. Naposled pa je kos kar nenadoma utihnil. Kekec je obstal sredi goščave ves poparjen. Z rokavom si je brisal znoj z vročega čela in je pihal razdražen. — »Hej, ti kos!« je zavpil. »Kaj ne boš več prepeval? Veš, Kekca imaš za norca, Kekca, ki te ulovi jutri in ti ukrade kljun. Pa se ne boš več norčeval iz poštenih ljudi ... Ali si slišal, ti prebiti kos?«

A kos ga ni slišal. Poletel je bil kdovekam tja v dolinico. Stopil je na kamenček kraj šumečega gorskega potoka, pa je srebal bistro vodico. Kekec pa je bil razžaljen in hud. Še nekaj je sitnaril sredi grmovja in se je usajal. Potem pa se je kar obrnil in se je splazil nazaj na trato. A bil je nevoljen; zato pa je hotel stresti vso nevoljo in sitnost nad Kezo, ki jo je bil pognal pred uro po hribu navzgor. — »Keza, ho-ho, Keza!« je zavpil tja v hrib. A Keza ni niti zameketala kakor navadno. To pa je Kekca vznevoljilo še huje. Kar pljunil je v svoji nevolji in je zavpil še enkrat: »Keza, ho-ho! Ali slišiš, Keza?«

A ker mu ni Keza odgovorila, se je napotil Kekec v hrib. Urno se je plazil po strmini in je klical venomer. Tupatam se je ustavil, da se malo odsope in si obriše znoj. — »Nemara se je Keza izgubila in je zašla kdovekam?« je pomislil takrat. »Na, pa jo bom iskal in se potil ... Čakaj, ti prebiti kos! Kljun ti izderem jutri iz glave, kljun, da ne boš več prepeval. Ti si me zavedel v goščavo — pa sem pozabil na Kezo ... Ovbel! Kam si zašla, Keza, ho-ho, Keza! Daj, odzovi se, Keza! Saj ne bom nič sitnaril in niti ozmerjal te ne bom ... Keza, ho-ho, Keza!«

Kekec se je priplazil vrh hriba, a Keze ni našel nikjer. Žalostno je povetil glavo in je zajavkal v svoji žalosti. Sedel je vrhu hriba in je zakril za trenutek obraz z rokami. — Zasmilila se mu je tedaj Keza, globoko v srce se mu je zasmilila. Glej, odkar je živ, pozna Kezo; odkar se spominja, jo pase tu za Gmajnico. Stara je postala Keza in je že skoro nadložna in nerodna. Lansko jesen je celo izgubila rog, kar čez noč ga je izgubila. Smejal se je Kekec tisto jutro, ko je zagledal Kezo brez roga. Sedem dni se je norčeval iz nje in jo je povpraš

ševal, kje je tista miška, ki ji je pojedla rog. A Keza ga je samo gledala in je migala z brado: Kekec, norčav si in mlad, pa ne poznaš še starosti. Daj, Kekec, pomisli malo, pa ne bodi siten kakor komar pred dežjem. Daj, Kekec! — A Kekec se je postavil na glavo in se je smejal, da se je čulo v dolinico. A vendar je imel rad Kezo in je gledal, da ji ni zmanjkalo niti najmanjše stvarce. A vendar jo je še vedno dražil zaradi tistega roga, ki ga je pojedla miška sred noči — tista nesrečna miška, tista bedasta miška, ki ni imela boljšega jela nego stari kozji rog.

Kekec se je splazil po drugi strani po hribu navzdol. Skozi mecesnov gozd je prišel do grmovja, ki se je raztezalo tja do dolinice. Sredi tega grmovja je žuborel bister vrelec. Poznal je Kekec tisti vrelec in ker je bil žejen, se je hotel napiti tam mrzle vode. Splazil se je skozi grmovje na ozko trato, kjer je žuborel tisti vrelec. Kekec je zavriskal na glas, ko se je ozrl po trati. Hej, tam kraj vrelca je ležala njegova Keza, zleknjena je ležala in je počivala. — »Glej, no — glej, no!« je dejal Kekec in je stopil h kozi. »Kako ti počiva, da te niti ne čuje, ako jo kličeš... Kaj sem te tako učil, ti prebita Keza?«

Zaklical je Kekec, a Keza ga ni čula. Mirno je ležala na trati in se niti zganila ni, ko jo je Kekec poklical. To pa se je zdelo Kekcu čudno. Sklonil se je k njej in jo je prijel za edini rog. Stresel jo je, pa ji je govoril: »Daj, zgani se, Keza! Poldne bo, in čas je, da greva domov. Zgani se, zgani, Keza!« — A Keza se ni zganila. Ko je izpustil Kekec rog, je padla njena glava nazaj na trato. Kekec se je čudil vedno bolj. Pokleknil je k njej in ji je pogledal v oči. A oči so bile odprte široko in so bile osteklenele.

»Keza, hoj, Keza!« je zavpil Kekec ves prestrašen in je poskočil na noge. Z obema rokama je prijel kozo in je poizkušal, da bi jo postavil na noge. A vsakokrat je omahnila koza nazaj in je padla brez življenja na trato. Kekcu so se naježile lasje, sapa mu je zastala v grlu. Hipoma mu je bilo jasno vse in hipoma je spoznal, da je koza mrtva... Glej, ko je zalezoval kosa po goščavi, da bi videl, kako pri petju odpira in zapira kljun, glej, takrat pa je legla Keza v travo. Trikrat je zaobrnila oči in je zameketala potihoma: »Kekec, mekeke... Smrt je prišla — zbogom, Kekec!...« Zleknila se je po trati in je bila mrtva kot bi trenil. Že tri dni se je bila držala tako nekam čudno. Hm, pa je nemara slutila, da so njeni dnevi šteti, hm, nemara...

»Keza, hoj, Keza!« je klical Kekec ves žalosten, in solze so mu vrele iz oči. »Ali meliš, Keza? Nikar ne bodi mrtva! Vstani in pojdi domov! Lepo ti bom nastlal v hlevu, da boš ležala prav mehko.

Žemljico ti kupim, da boš vesela... Samo mrtva ne smeš biti, Keza! Ali me slišiš, Keza?»

Vse prizadevanje žalostnega Kekca je bilo zaman — Keze ni mogel več priklicati v življenje. Zato pa je Kekec skoro obupal. Sedel je na trato in si je podprl z rokami glavo. Gledal je solznih oči na mrtvo kozo, in v srcu mu je bilo tako hudo, da je komaj zadrževal glasan jok, ki mu je silil iz grla. — Keza, oj, Keza, zakaj si poginila, zakaj? Saj nisi bila še tako stara. Še marsikatero pomlad bi se lahko veselila in bi veselo meketala za Gmajnico. Pa si poginila zdaj tako tiho, da ni vedel nihče, kdaj se ti je približala smrt. Keza, oj, Keza! Zakaj si napravila tako?

Dolgo, dolgo je sedel Kekec kraj mrtve koze in je mislil žalostne misli. Toda naposled se je dvignil in je zmigal trikrat z glavo. Šinil je z roko preko obraza in je izpregovoril na glas: »Mrtva je... Kaj mi pomaga jadikovanje, ako je mrtva! Spraviti jo moram iz gozda. Tu bi jo pojedli jastrebi. A Keza ni zaslužila tega, resnično ni zaslužila. Nalomim si smrekovih vej in jo odpeljem domov, da jo vidijo vsi — oče, mati, Tinka in Jerica. Zakopljem jo na polju, da bo imela uboga Keza mir v grobu. Tako storim, pravzares storim tako!«

In Kekec je res nalomil smrekovih vej in je zavalil kozo nanje. S srobotom jo je privezal trdno k vejam. Pa se ni prav nič pomišljal — kar upregel se je v veje, pa je vlekel mrtvo kozo skozi grmovje, po tratinah, po hribu navzdol. Preko ozke brvi jo je vlekel nad šumečim gorskim potokom, po ozki ulici med vrtovi tja v vas. Tupatam

ga je ustavil vaščan, pa ga je vprašal: »Kekec, oj, Kekec! Kaj je? Ali se je Keza ubila?« — A Kekec je zmigal z glavo in je odvrnil žalostno: »Ni se ubila, stric, ni se ubila ... Kraj studenca je legla na trato; trikrat je zaobrnila oči, pa je poginila kar sama od sebe. Keza, oj, Keza! ...«

Pa je vlekel dalje, do doma jo je privlekel in se je ustavil šele na dvorišču. Zasopel je težko in je zaklical: »Oj, oče, oj, mati! Oj, Jerica, oj, Tinka! Kezo sem pripeljal na smrekovih vejah. A Keza je mrtva ...«

Iz hiše so prišli oče, mati, Jerica in Tinka. Začudili so se, ko so zagledali mrtvo kozo, pa so izpraševali, kako in kaj. In Kekec jim je povedal vse — o kosu je pravil in o njegovem kljunu, pa o svoji jezici. O Kezi je pravil, ki je ležala mrtva kraj studenca in se ni ganila več. Žalosten je bil Kekec in si je venomer brisal z rokavom znoj z obraza. Ves je bil zasopljen in se je oddihoval naglo, sunkoma.

»Hm!« je rekel oče in je zmigal z rameni. »Kaj hočemo? Poginila je ... Stara je bila že, stara — in smrt je že tako čakala nanjo. Kaj hočemo!«

»Nisem je pustil v gozdu, oče!« je odgovoril Kekec. »Veste, zato je nisem pustil, da je ne bi pojedli jastrebi. Na polju jo zakopljem, tam za onim češminovim grmom. Tam naj počiva Keza — tam bo imela vsaj mir!«

In Kekec se je zopet upregel v smrekove veje. Z dvorišča je vlekel mrtvo kozo na polje. A ni bil sam; mala Tinka je šla z njim. Žalostno je stopala za mrtvo kozo in ni izpregovorila besedice. Šele tam ob češminovem grmu je stopila tik do bratca, ki je pričel kopati zemljo z motiko. — »Kekec!« je rekla tedaj Tinka, »ti boš zagrebel ubogo Kezo, pa niti molil nisi zanj. Kaj, Kekec?«

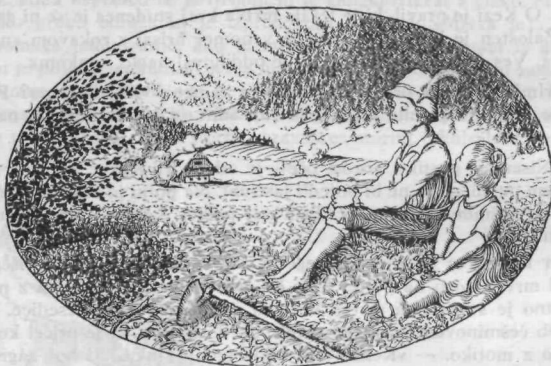
Kekec se je nasmehnil, pa je odgovoril: »Trapica si, Tinka, velika trapica si! Kako naj molim za Kezo, ko pa nima duše? Kaj ne veš, da živali nimajo duše? — Da bi bila imela Keza dušo, bi bila govorila lepo kakor ti. Pa ni znala Keza govoriti, veš, samo meketala je: me-keke ... Zato pa ni imela duše, zato pa ni treba, da bi molil zanj. Ali si slišala, Tinka?«

»Hm,« je dejala Tinka in je molčala. Sedla je na trato, pa je gledala, kako je bratec kopal jamo. Že je bila jama gotova in Kekec je že vrgel motiko vstran. Odvezal je kozo od smrekovih vej in jo je potegn timer bliže k jami. Še enkrat jo je prijel za edini rog in jo je stresel nalahko. — »Zdaj pojdeš, Keza!« je rekel žalostno, »pojdeš, pa te

ne vidimo nikdar več ... Dosti sem sitnarij s tabo, Keza, in sem te ošteval. Pa vem, da mi nisi zamerila. Saj sem te imel rad, Keza, in ničesar ti ni manjkalo, ko sem te pasel. Zato pa vem, da mi nisi zamerila tistih sitnarij in tudi hudih besed mi nisi zamerila ... Zagrebem te zdaj, Keza, pa te ne pozabim, dokler bo stal ta grm kraj tvojega groba. Zagrebem te pa zato, da te ne požrejo jastrebi in vrane. A ti nisi zaslužila tega, Keza, resnično nisi zaslužila ...»

In Kekec je spustil kozo v jamo. Še enkrat jo je pogledal, potem pa jo je pričel zasipavati s prstjo. Gomilila se je prst, in kar hipoma je bil grob popolnoma zasut. Kekec se je oddahnil in je sedel kraj Tinke na trato. Gledal je na nasuti grob in ni izpregovoril besedice.

Svetlo solnce pozne pomladi se je skrilo vsepovsod nad zagorsko dolinico, in vse polje je bilo polno radosti, metuljev in brenčočih čebel. Rože so se zibale v lahnem vetrecu, ki je žuborel preko veslega polja, a iz zelenih gozdov se je razlegalo glasno ptičje petje.

»Ni več Keze!« je dejala mala Tinka in je pogledala od strani bratca. A ker ji bratec ni odgovoril, ga je pocuknila za rokav. »Ali slišiš, Kekec?« je vprašala. »Hm, nekaj bi ti povedala, pa se ne upam ... Služit pojdeš, Kekec ...«

Kekec jo je pogledal ves začuden. — »Ali ti nisem rekel že stokrat, da si trapica?« je dejal. »Gobezdaš in gobezdaš, pa sama ne veš, kaj gobezdaš. Jaz naj grem služit? I, kje si pa zopet to slišala?«

»Mhm,« je odvrnila Tinka in ga je gledala vsa žalostna. »Služit pojdeš, Kekec, nekam daleč pojdeš služiti... Davi je bil tuj mož pri nas. Velike brke je imel in je bil skoro tako velik kot stric Prisanek. Veš, k tistemu stricu pojdeš služiti, pa te ne bo več doma... Oj, Kekec, pa bo žalostno, ker te ne bo več doma...«

Tinka je vzdihnila žalostno, in solze so se ji prikazale v očeh. A Kekec se je čudil in ni hotel verjeti. Smejal se je Tinki in njeni žalosti. Hm, pa je bilo res čudno — Kekec da bi šel z doma? Pa je spet nekdo Tinko potegnil; a Tinka verjame vse, verjame celo, kar se ji nalaže Kekec v svoji norčavosti. Služiti da bi šel, nekam daleč služiti k možu, ki je velik in ima dolge brke kakor stric Prisanek? — In Kekec ni mogel verjeti tega. Samo nasmejal se je, pa je zmajal z glavo. »Tinka, kdaj ti prinese drobna sinička pameti? Ha, Tinkara?« je govoril sestrici. »Povej mi, kdo ti je spet natvezel to novico? Ha, Tinkara?«

Tinka se je še bolj razžalostila. Kar obrnila je obrazek vstran, pa je odgovorila: »Ne verjameš mi, Kekec? O, jaz vem dobro, da pojdeš služiti. Videla sem moža in slišala sem vse, kar je govoril. Mati je pripravila že vse. In jutri pojdeš služiti, resnično — jutri pojdeš k možu, ki ima tako velike brke... Kar domov pojdi, pa boš videl, da je res!«

Zdaj je pa Kekec že napol dvomil. — »Hm,« je pomislil sam pri sebi. »Mogoče bo pa le res? Mogoče pa Tinka govori resnico? A vendar je čudno. Še nikoli mi ni rekel oče, da me pošlje z doma. Čudno, da se je domislil tega tako nenadoma, čudno...«

A Kekec ni dolgo premišljal. Naglo je vstal in je pohitel preko polja. Ves zasopel je priletel v izbo, kjer je pospravljala mati. — »Ali je res, mati?« je izpregovoril, ko je prišel malo k sapi. »Ali je res, da pojdem služiti? Ali je res, da pojdem z doma? Veste, k onemu možu, ki ima tako dolge brke? Ali je res, mati?«

Mati se mu je nasmehnila, pa je odgovorila: »Res je, res, Kekec. Z doma pojdeš že jutri. H Korošcu greš v Rovte. Zmenili smo se tako že pozimi, pa ti nismo povedali ničesar. A danes je bil Korošec pri nas, pa je povedal, da lahko prideš takoj. Pa pojdeš že jutri...«

Kekec je povetil glavo in se je zamislil za trenutek. »Hm,« je govoril in je bil skoro žalosten. »Pa zakaj mi niste že prej povedali, da moram iti služiti? Pa bi bil vedel... Oj, mati, zakaj moram z doma? Saj mi ni sile doma. Pa tudi lakote ne trpim, matil! Zakaj moram iti služiti?«

»Saj ne greš služiti!« ga je tolažila mati. »Veš, zato te damo h Korošcu, da se naučiš tam kaj prida. Doma se ne moreš naučiti vsega.

Pri tujih ljudeh pa se naučiš marsičesa, česar bi se doma ne mogel. Pa dolgo ne boš pri Korošču — samo do zime ostaneš tam. Potem pa se vrneš domov. In pri Korošču ti ne bo slabega. Dobri ljudje so, pa te bodo imeli radi.«

Kekec je dvignil glavo, ko je slišal te besede. Iz srca mu je izginila žalost in skoro nasmejal se je. »To pa je nekaj drugega!« je rekel. »Pa sem mislil, da moram iti k tujim ljudem služiti. No, pa naj bo! Pa pojdem jutri, mati! Ne bo mi slabega. Saj se ne bojim, prav nič se ne bojim, mati!«

In Kekec je zažvižgal veselo in se je zavrtel po sobi. Tinka je ravno odprla vrata. Zagledala je bratca, ki se je ves vesel vrtel po izbi, in se je začudila, da je kar obstala na pragu. Kekec jo je zapazil, pa je stopil k njej. — »Ti Tinkara,« ji je rekel. »Res je, da pojdem služiti. Veš, za deveto goro grem služiti, k zmajem grem služiti za kuharja. Devet glav ima zmaj in v vsaki glavi devet ust. Noč in dan mu bom kuhal, da bo zmaj zadovoljen z menoj. Privedem ga s seboj jeseni. Sem v sobo ga privedem, da ga vidiš, Tinkara! Pa odpre zmaj devetkrat devet ust, a v prva usta izgine Tinkara! Hoho, v prva usta izgine naša Tinkara...«

»Joj, Kekec, joj!« je zavrisnila mala, lahkoverna Tinka na ves glas. Prestrašila se je, da je zakrila obrazek z rokama in se je skrila v kot. A Kekec se je zasmel in je stopil za njo. — »Kaj se treseš, Tinkara?« ji je govoril. »Saj se še jaz ne bojim, jaz, ki moram iti k zmajem služiti za kuharja. Ne boj se! Saj ga ne privedem domov. Kuhal mu bom same cmoke iz kopriv tako dolgo, da bo poginil kakor danes naša uboga Keza. Ne boj se, Tinkara, ne boj se!«

Tinka se je priplazila iz kota in se je stisnila k materi. Njen obrazek je bil ves preplašen in žalosten. Mati jo je pobožala po laseh in jo je tolažila: »Tinka, le ne verjemi Kekcu! Kekec se samo norčuje. Saj ne gre k zmajem za deveto goro. Samo v Rovte pojde h Korošču. Kekec je malopriden, pa te samo strašil!«

»Aha,« je rekla Tinka in se je nasmehnila. Šla je za Kekcem v sosedno izbico. Kekec je imel tam spravljene svoje krasne citre. V lepi skrinjici jih je imel spravljene, da ni mogel nihče do njih. — »S seboj jih vzamem!« je govoril setrici. »Veš, zato jih vzamem, da bom igral zmajem same poskočnice. In plesal bo zmaj tako veselo in naglo, da bo porušil deveti grad. Hej, resnično!«

»Oha, oha!« mu je ugovarjala Tinka. »Saj ne greš služiti k zmajem, ne greš, Kekec! V Rovte pojdeš h Korošču. Ali misliš, da ne vem? Lažeš, Kekec, lažeš, pa me imaš samo za norca... Ne greš k zmajem — v Rovte greš...«

»Hm, seveda — v Rovtel« ji je odgovarjal Kekec. »Kaj misliš, da tam ni zmajev? O, tam so še hujše stvari. Nad Rovtami se dvigujejo strašno visoke gore. Še višje so menda nego sama Škrlatica. Oj, pod tistimi gorami je strašno — sama Pehta domuje tam, sama Pehta. Vsako pomlad pride v dolino, pa ukrade deklico, ki je najbolj slaba in najbolj pridna. Pa jo zapre v svojo kočo. In slabo se godi deklici, slabo...«

Tinka se je zopet prestrašila. Kar stresla se je in je gledala bratca s široko odprtimi očmi. A Kekec se je samo namuznil, pa je nadaljeval: »Lepo bom zaigral tam pod tistimi gorami na citre. Pa pride sama Pehta k meni in ji porečem: Teta Pehta, ali bi radi letos spet deklico? Hm, veste, na Mežnarčevem domu živi deklica, pa je kakor nalašč za vas. Tinkara ji je ime. Kar pojdite, pa si vzemite Tinkaro! — Tako porečem že jutri Pehti. Pa pride Pehta in vzame že jutri Tinkaro s seboj...«

»Ovbel« je zajokala Tinka v silnem strahu. Zbežala je iz sobice k materi, ki jo je morala že zopet tolažiti. A Kekec se je smejal na ves glas. Vzel je svoje citre in je šel vun v izbo. Sedel je za mizo, pa je zaigral lepo pesem. Sladko so zveneale zlate strune; njih srebrni glas je plaval vun v pomladanski dan in se je družil z veselimi ptičjim žvrgolenjem. Solnce se je bližalo temnim goram tam na zahodu. A po vsem zagorskem svetu se je smejala vesela, glasna radost.

Kekec ni bil prav nič žalosten, da mora z doma. Hm, čemu? Saj je vedel, da ostane v Rovtah samo do zime; saj je vedel, da do Rovt ni dalj nego samo uro hodá. Pa bi se bal in cmeril? Hm, čemu? — Keza je poginila danes zjutraj in ne potrebuje več pastirja. Zato pa gre Kekec lahko malo pogledat k tujim ljudem. Slabega mu ne bo, in lahko bo igral na citre in prepeval, kadar se mu bo poljubilo. Pa bi se cmeril zaradi tega in ongavil? Hm, čemu? — Saj ni vredno, resnično ni vredno, da bi se cmeril in ongavil.

In Kekec je bil vesel in se ni bal. Spravil je svoje reči v red; da jih v jutru kar lahko vzame s klopi in odide lahko kar takoj. Tuintam je mislil na Rovte in je ugibal sam pri sebi, kako je tam. A oče in mati sta mu pravila samo dobre reči, in zato Kekec ni več razmišljal. Po večerji je šel v izbico, kjer je stala njegova postelja v enem, a Tinkina v drugem kotu. Mračilo se je že. Vsa dolinica je bila že zakrita v temni mrak. Samo visoki snežniki so žareli v škrlatnem ognju in so gledali v mračno dolinico. Mati je postavila na okno gorečo svečo in je prekrizala otroka. Tinka se je skobacala takoj v posteljico. Do vrata se je pogrnila z gorko odejo in je gledala bratca.

»Zjutraj pojdeš, Kekec,« je rekla Tinka kar hipoma. »Oh, Kekec, prav nič ne bo lepo, ko tebe ne bo. Pa bom žalostna ... Lepo si igral na citre, tako lepo kot nihče. Rada sem te poslušala, o, tako rada! Pa zdaj mi ne boš citral več. Zato bo pa žalostno pri nas ... Kekec, o, Kekec! Daj, zaigraj še enkrat na citre! Daj, da te slišim ...«

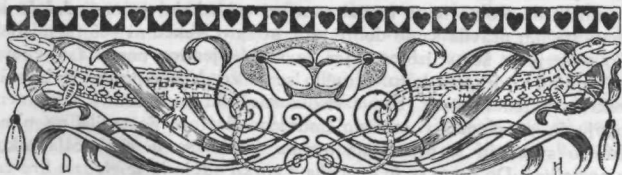
Kekec ni odgovoril ničesar. Vzel je iz skrinjice citre. Sedel je na posteljico in je položil citre na kolena. Pričel je brenkati in potihoma je prepeval tiho pesem. Tinka je položila roke pod glavico, pa ga je gledala in poslušala vsa zamaknjena. Kekec pa je citral in pel lepše, vedno lepše ...

»Pastirčku so rekli tako:
Pusti to snežno goró!
V tuji kraj moraš ti zdaj,
pa se ne vrneš nazaj ...«

Zunaj se je popolnoma znočilo. Ugasnila je rožna večerna zarja na visokih snežnikih. Po nebu so se užigale božje zvezde, in izza škrbastih gorá je pričel pogledovati veseli mesec. A Kekec je še vedno citral in prepeval potihoma svojo pesem.

»Pastirček pa vriska: Juhé!
Moje so snežne gore,
vriskal na njih bom vsekdar,
pustil n'kdar jih, nikdar ...«

Sveča na oknu je pričela dogorevati. Tedaj pa je Kekec nehal igrati in peti. Ozrl se je na Tinkino posteljico. A sestra je bila mirna in se ni niti zganila. Kekec je stopil bliže k posteljici in se je sklonil nad Tinko. A tedaj je videl, da sestra že spi, sladko spi. Kekec se je nasmejal in se je naglo slekel. Zlezel je na posteljo in je ugasnil svečo. Zaril se je pod odejo — in niso prešli trije trenutki, pa je že spal trdno in brezskrbno ...

Naš obisk.

Aj, deca, obisk smo dobili,
 gostje so nas počastili:
 striček in tetka in polno otrok.
 Pravijo sicer, da le na en skok,
 pa mislim, da bodo dalje ostali,
 ker so veliko s seboj pripeljali
 toplih preprog in sukenj in hlač,
 deci poredni polno igrač . . .
 „Odkod so ti gostje prispeli?“
 Z najvišjih gor po deželi!
 „Čemu pa so prišli in kdaj?“
 Sama ne vem prav, zakaj. —
 Sinoči so pribežali;
 najbrže so jih pregnali
 s hribov visokih v doline
 zaradi poredne mladine!
 „Kakšni so gostje, povejte?!“
 Sami si jih pogledjte
 tam le zunaj na polji!
 Meni niso po volji,
 sitnost bom z njimi imela,
 nič kaj jih nisem vesela!
 Otroci so nagajivi,
 ostri in pa zbadljivi,
 ves dan se po svetu podijo,
 bele igračke lovijo,
 plešejo z njimi po zraku
 v hitrem, poskočnem koraku,
 kmalu odveč se jim zde,
 pa jih na zemljo spuste;
 hočejo novih imeti,
 mora jih strič preskrbeti . . .
 Tetka nikdár ne počiva,
 nove obleke si šiva;
 striček — naš gost — pa seveda
 hudo in jezno ras gleda,
 le svoji družini živi,
 vedno ves poln je skrbi.

Tetki lepega cvetja
kakor sredi poletja
komaj, komaj naprosi,
čez noč ga na okna nãtrosi.
To mora storiti, drugače
potrga mu tetka mustače,
da striček glasno zastoče
in milo zajavka, zajoče.
A časih le jezen se zgane,
vse trdo od straha postane,
otroci za gore zbežijo,
kjer tiho in hitro zaspijo . . .

Kdo izmed vas pa že ve,
kako je gostom ime?
„Mamica, naj povem jaz:
striček — hudobni je mraz,
otroci poredni njegovi —
to so zimski vetrovi;
snežinke so jim igrače,
snežec pa — suknja in hlače;
tetka — aj, mrzla je zima,
tam-le na polju nam kima!“ —

Anica.

Škrat Dobrošin.

Cin — cekinček, cin — cekin;
bogat škrat je Dobrošin,
polno skrinjo jih ima,
skrbno čuva jih doma.
A če prideš in ga prosiš,
jih dobiš, da komaj nosiš.
„Ko bi vedel, kje domuje
in skopuško jih varuje,
hitro bi šel k njemu v vas —
zlatov prosit za vse nas!“

Srečko Kosovel.

FR. ROJEC:

Za domači muzej.

I.

Radoljci sem začel nabirati hrošče, metulje in druge žuželke. Z zbirkami teh mičnih živalc bi si rad napravil domač prirodopisni muzej. V ta namen sem si naročil lično leseno skrinjico s steklenim pokrovom za shrambo uravnanih in posušenih prvovrstnih žuželk, nekaj manjših papirnatih skrinjic za drugovrstne zbirke, iglic različnih debelosti ter najpotrebnejše orodje, ki si ga nisem mogel sam narediti. Po prejemu naročenih reči

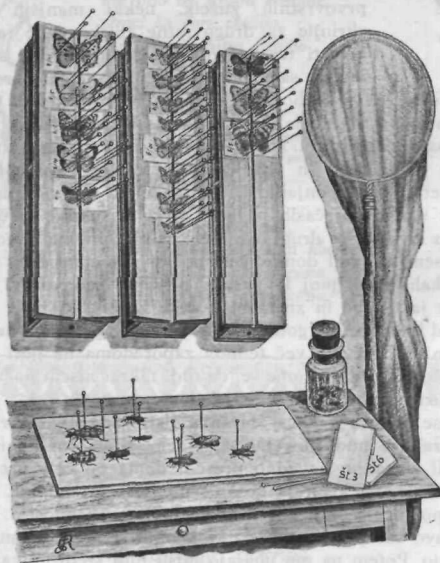
sem začel svoj lov v svobodnem času po bližnji okolici. Odslej sem imel vedno polne roke dela. Večkrat sem ob večerih še pozno v noč, ko je že vsa družina mirno spala, sedel pri mizi, natikal mrtve hroščke in metulje na igle in jih pritrdjeval na deščice, hroščem uravnaval člene in metuljem razpenjal krila. Ob nedeljah sem navadno napravil daljšo pot v okolico; časih pa sem si že v soboto zvečer napolnil nahrbtnik z živili in jo drugi dan navsezgodaj popihal v gorske kraje, od koder sem se vrnil domov šele pozno popoldne ali v mraku. Ob takih prilikah je bil moj lov vselej posebno zadovoljiv. Povsod po gorah žive jako lepe in znamenite vrste žuželk, ki jih v nižavah ni dobiti. Med letom sem v gotovih mesecih tudi opravljal vnanjo službo. Bil sem po več dni, po več tednov zaporedoma na poti od vasi do vasi, od hiše do hiše. Razume se, da tudi takrat nisem pozabil na svoj domači muzej in da nisem prihajal domov praznih rok.

Kdor se je lotil takega zbiranja, tisti ve, koliko opravila, skrbi in vesele zabave nudi človeku tako delo. Kadar ni nabiralec zunaj na lovu ali zbiranju, navadno presedi doma po cele ure pri svojih zbirkah, pregleduje in ureja posamezne vrste in skupine, čita popise o njih v pomožnih, knjigah in si s posebno skrbnostjo zapisuje in ubija v glavo vse potrebne podatke o onih stvareh, ki mu v zbirkah še manjkajo. Potem pa mu uhajajo misli tudi sredi najvažnejših stvariskih opravil zopet in zopet na te manjkajoče stvari ter mu iščejo pripomočkov in načina, kako bi si jih prej pridobil in z njimi izpolnil ljubljene zbirke. Zgodi se, da obišče nabiralca tovariš nabiralec na njegovem domu. Takrat ni ne konca ne kraja važnih strokovnjaških pogovorov in razkazovanj, in vsak ve na pamet povedati, kdaj, kje in kako je ujel to in ono znamenitejšo stvarco v zbirkah. Sicer se

pa navadno v zbirkah žuželk, zlasti metuljev poleg imen napišejo na posebne listke tudi kraji in dnevi, ko so bili ujeti.

Še več kratkočasnega in prijetnega razvedrila pa ima nabiralec na lovu zunaj v krasni in svobodni prirodi. Lahkih korakov, kakor bi ga gnala nadprirodna moč, hiti preko vrtov in poljan, čez kamez nite goličave in skozi senčnate gozde od grma do grma, od kamena do kamena, od štora do štora, od drevesa do drevesa dalje in dalje. Nikdar ni v zadregi, v katero smer bi krenil. Vešči pogled mu vselej že daleč tja pred njim pokaže pot, si mu jamči uspeh.

Lep solnčni dan je. Nabiralec se ustavi pred bujnim vrtičem gozdnih cvetic pod skalnatim gričem ob robu gozda. Kak čaroben prizor! Raznobarvne in dehteče cvetice se žare v bliščeči in topli solnčni luči, a po cvetovih se spreletavajo pisani roji brezštevlnih žuželk. Koliko vrst hroščev, metuljev, kozokrilec, muh in drugih

živalc se tu zgrinja skupaj od vseh strani in zopet odletava v razne smeri. Med njimi pa so zaradi izrednih velikosti in divnih mavričnih barv najvidnejši lahko krili metulji, ki se obešajo, sladkajoč za medom, na cvetice ali se love nad njimi v zraku. Toda to so sami navadni krilatci, kakršnih ima nabiralec že več doma v drugovrstnih zbirkah, ki so namenjene za zameno ali prodajo v daljne dežele, kjer ni takih metuljev v prirodi. Vendar on ne more takoj naprej. Med cvetičnimi ptički frfotajo nekateri tako krasni, sveži in še nedotaknjeni, da mu začne roka nehote mahati z mrežo po njih in jih spravljati k drugim ujetnikom. Med takim delom pa se časih tudi prigodi, da kar nenadoma sede na cvetico pred prijetno osuplega lovca nov, ne navaden metulj, kakršnega še nima v zbirkah. Takoj se dvigne nad zanimivo živalco zelenkasta pajčevina v lovčevi roki in ako jo srečno pokrije, navda nabiralca za več dni veliko veselje in sladko zadovoljstvo. Navadno pa se na takih mestih dobe tudi med cvetnimi hroščki, divjimi čebelami, osami, čmrlji in muhami redkejša in znamenitejša stvarca, ki se nabiralec težko loči od njih in pohiti do drugega zbirališča, preden jih ne polovi in pospravi v svojo nabiralno prtljago.

Težko se komu posreči, da bi si nabral ali naložil sam vse živalce, ki jih želi imeti v kaki zbirki, ker v vsakem kraju manjkajo nekatere vrste živali dotične dežele ali dela sveta. Manjkajoče vrste je treba pridobiti iz drugih krajev, kjer so te doma, z nakupom pri trgovcih v večjih mestih ali z zamenjavo pri nabiralcih v različnih deželah. Drugi način je cenejši nego prvi. Zato so vsi pravi nabiralci po širnem svetu v tovariški zvezi in v trajnem stiku med seboj ter si s posredovanjem pismene pošte in strokovnjaških društvenih knjig z zamenjavo nabavljajo, česar jim ne more dati domači kraj. Tudi jaz sem si že na oba načina pomnožil svoje zbirke z več komadi dragocenih živalc. Lahko bi imel nekatere zbirke že popolne in urejene po predpisu muzejskih zbiralcev. Kako krasno bi bilo pogledati na steno v posebni sobici mojega stanovanja, kjer bi po vrsti viselo več enakih ploščatih lesenih skrinjic s šipami in ličnimi modernimi okvirji z okraski iz prirodnih predmetov, pod šipami pa bi se lesketali lepo po redu v najrazličnejših barvah kakor živi širokokrili metulji in metuljčki in raznoliki hrošči, čebele, ose, čmrlji, mravlje itd. Ali sredi tega zbiralnega dela me je ustavila svetovna vojna. Sedaj moje napol dovršene zbirke čakajo končne dopolnitve.

Zastavica v podobah.

Priobčil *Fr. Rojec.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Uganko v 11. številki lanskega letnika so tudi prav rešili: Zlatko, Petrček in Rožica Žganjarjevi pri Sv. Janžu na Dolenjskem; Vladimir Seliškar, učenec V. razreda v Kranju; Marjan Šešek, učenec IV.b razreda v Sp. Šiški.

Domovina, vedno mislim náte
in na neosvobojene brate!

Na Golici. (1836 m).

Bilo je neke majniške nedelje, ko se odpeljem s prvim izletniškim vlakom proti Jesenicam. Sava, ob kateri sem se skoraj ves čas vozil, je jako narasla. V gorah se je tajal sneg.

Ob sedmih sem bil že na Jesenicah. Ravno se je začel prebujati ta industrialni trg, ko sem koračil po glavni cesti skozi njega. Zunaj trga se cepi cesta proti Planini. Cesta je jako dobro izpeljana. Na obeh straneh se širijo košati gozdovi. Na več krajih je postavljen križ — znamenje, da se je tu nekdo ponesrečil. Po polurni hoji sem dospel do prve hiše prijazne planinske vasice Planine.

Pri cerkvi sem zavil nekoliko navzdol in nadaljeval pot ob žuborečem Belem potoku. Kmalu sem zavil v gozd. Plezal sem po strmi zanemarjeni drči do soteske Belega potoka. Od tu naprej je narejena zudosti dobra pot.

Do planinskih tratin, ki so spomladi popolnoma bele od narcis, je držala pot. Od tu naprej greš lahko po svoji volji. Krenil sem proti Spodnji koči. Bila je last Nemškega planinskega društva (Deutscher Alpenverein), sedaj je njen lastnik Slovensko planinsko društvo. Koča je precej velika. Prostor pa ni ravno najbolje izbran. Obiskal sem jo, da pritismem kočini žig in se vpišem v spominsko knjigo.

Ura je bila že deset. Požuril sem se, da pridem čimprej na vrh. Rdeče markacije so me vodile do Kadlnikove kočice, ki je postavljena ravno na vrhu Golice. Koča je lesena in jako prijazna. Ime ima po znamenitem slovenskem planincu Kadlniku.

Pogled z Golice je naravnost očarljiv. Na severu imaš prelepo Koroško. Ako je jasno, vidiš v daljavi obrise snežnega Veslikega Kleka in drugih tirolskih gor.

Jezera — Vrbsko, Blaško in Osojsko — se ti vidijo kakor modri biseri v zasneženem slavnem Korotanu. Golica se spušča proti Koroški jako strmo.

Pogled na jug je pa skoraj lepši kakor na sever. Pod teboj se blišči Blejsko jezero in dere bistra Sava Dolinka. Na gorsko skupino Triglava je pogled preskrasen. Okolo prvraka jugoslovenskih

grčar mole Stenar, Skrlatica, Rogljica in Čmir svoje gole skalnate vrhove v nebo. Na levi imaš mogočni Stol in ponižno Begunjsčico. Mrzel veter me je pregnal v gorko kočico. Tu sem kosl.

Odpravil sem se po grebenih v Jekljevo sedlo. Tu sem se odpočil pri dečku, ki je pasel pohlevne ovčice. Odšel sem po poti, ki drži ob Kleku v sedlo Rožico. Spotoma sem naletel na sočne planinske pašnike, kjer se je pasla lepa goved.

Iz Rožice sem zavil proti vasi Hrušici. Spotoma sem si ogledal romantično sotesko Dovršnik.

Iz Hrušice sem jo mahnil na Jesenice. Visoko nad seboj sem videl Kadlnikovo kočico. Za klobukom sem imel spomin z Golice — šopek belih narcis. Z vlakom sem se odpeljal nazaj v belo Ljubljano, zadovoljen in nasičen svežega planinskega zraka.

Črtomir Ciril Zorec.

V ječi.

»Zakaj sedi ta mladenič v ječi?« vpraša nadzornik jetničarja.

»Pijan je bil,« odvrne jetničar.

Potem se razplete med nadzornikom in jetničarjem ta dvogovor.

Nadzornik: »Kako — samo pijan?«

Jetničar: »Tako, da! Vino ga je razgrela, da se je začel pripraviti. In v prepiru je zabodel tovariša.«

Nadzornik: »Ali bo še dolgo sedel v ječi?«

Jetničar: »Ako bo mogel — še pet let!«

Nadzornik: »Ako bo mogel?«

Jetničar: »Da! Morda ga žalost in pa preveč zaužita pijača pobereta prej. Zdi se mi, da se ga loteva — jetika!«

Ernest Šušteršič.

Zahvala.

Podoba k življenjepisu T. G. Masaryka, ki jo priobčujemo na 7. strani današnje številke, nam je iz Prage preskrbel gospod dr. Otokar Beneš, generalni konzul Češko-slovaške republike v Ljubljani. Za uslužno naklonjenost se gospodu generalnemu konzulu iskreno zahvaljujemo!

Dragi gospod Doropoljskil!

Tudi jaz bi rad vstopil med Vaše kотиčkarje. Danes pišem prvič v Vaš kottiček. Letos sem drugič naročen na »Zvonček«. V Narodni čitalnici sem si izposodil »Zvonček«; ugajal mi je. Kmalu potem sem se tudi jaz naročil nanj. Že 3. leto obiskujem telovadbo. Naročen sem tudi na »Sokolica«, ki ga rad prebiram.

V lanskem »Zvončku« mi je najbolj ugajala igra »Prstan« in povest »Krtča, Murn in Duda« pa »Miklavž in Miklavžek«. A v letošnjem »Panova osveta« in »Pripovedka o dvonožcu«.

Srčno Vas pozdravlja

Boris Zihertl,
učenec V. razr. v Škofji Loki.

Odgovor:

Ljubi Boris!

Kakor vidim, Ti je bil lanski »Zvonček« jako všeč, pa tudi z letošnjim si zadovoljen. Upam, da se boš radoval tudi ob bodočem letniku. Saj s svojim listom nimamo drugega namena, kakor da svojo mladino razveseljujemo, učimo in utrjujemo v kreskih.

Veleccenjeni gospod Doropoljskil!

Pišem Vam zopet enkrat. Hočem Vam nekoliko povedati o pozimskem veselju!

Veselje pozimi.

Pri nas doma smo na dvorišču naredili velikega sneženega moža. Za oči smo mu dali dva oglja, za nos črno treščico, za usta pa smo mu dali velik kos premoga in končno na glavo smo mu dali star koš.

Milan mu je dal v roke tudi metlo, da si bo odganjal muhe, ki jih je pozimi jako mnogo. Žane pa mu da cmok iz snega, da ne bo lačen. Jaz sem mu dal celo smodko iz lesa, da si siromak ne dobi nahoda. Tako smo se norčevali iz njega. Seveda, ta je bil tih in je spal, če ne, bi nas takoj s tisto svojo metlo! Tako smo mi porabljali čas pozimi.

A na uboge ptičke se moram tudi spomniti. Tak ptič je na primer vrabec.

Postavil sem pred okno leseno hišico. Vanjo sem natrosil drobtinice. Ko okno

zopet zaprem in čakam nekaj časa, pa pride vrabec. Nekaj drobtinice je ubožec pojedel in kar hipoma je odletel. Čez nekaj časa pride on, a ne sam, s sabo je privedel tudi 6 tovarišev. Vsak je nekaj pojedel, drugo pa odnesel.

Ta primer smo imeli tudi v šoli. Čitali smo povest o ptičih pozimi. Ko zazvoni, je ukazal gospod učitelj pobirati drobtinice, ki smo jih spravili v veliko papirnatno vrečo. Potem smo odprli okno ter raztresli drobtine na pločevino. Potem za premo okno, in čez nekaj časa pride vrabec. Nekaj je pojedel, potem pa hitro odleti. Ni dolgo trajalo, kar prileti vrabec, pa ne sam, ampak privedel je tudi tovariše.

Čeravno so vrabci kričači, da se moramo časih kregati nad njimi, a vendar tudi vrabec trpi pozimi. Pomagajmo mu!

Pozdravlja Vas

Vaš kottičkar

Vojteh Jager
v Mariboru.

Odgovor:

Ljubi Vojteh!

Tvojemu pismu (pravzaprav opisu) ni treba odgovora ali dopolnila — dejanje samo, ki je v njem opisano, dovolj govori. Želim samo, da bi Te v tem oziru posnemali vsako zimo vsi kottičkarji!

Dragi gospod Doropoljskil!

Sedaj hodim v V. razr. V šoli se učimo srbohrvaščine. Jaz sem se je učil že lani, zato jo znam najbolje. Poleg tega se doma učim nemščine. Naučil sem se tudi nogavice plesti.

V začetku marca meseca sem bil z mami in mlajšim bratcem Milošem v Postojni. Tam je jako lep kraj. Škoda, da so ga vzeli Italijani. Iz Ljubljane smo se peljali z brzovlakom. Ustavili smo se samo pri treh postajah: v Logatcu, na Rakeku in v Postojni. Na kolodvoru plapolata dve laški zastavi. Bili smo tudi na Soviču, od koder je jako lep razgled. Po njivah leži polno strelnega orožja. Šli smo pogledat tudi vhod v jamo.

Letos sem bil pri birmi v Ljubljani. Boster mi je podaril zlato uro. Na počitnicah sem bil v Stični. Počitnice sem imel čisto proste. Papa je rekel, da bom imel vsako leto proste, če bom imel same »prav dobre«. — Letos sem že veliko prehodil. Bil sem na Čatežu ob Savi. Tam so imeli krst, pa so tudi naju z Milošem povabili. Tam sta moja teta in stric, tja grem jako rad, ker se veliko smejemo, posebno s teto, pa kočijo imajo, sploh je tam jako lepo.

Bolan sem bil za grižo. Papa me je dal v bolnico v Kandijo. Jako dolg čas mi je bilo tam. V bolnici sem bil 14 dni. Jako sem bil vesel, ko mi je rekel gospod doktor, da smem iti domov. Ko sem prišel domov, sem šel takoj ležat. Prej nisem vedel, da je doma tako lepo.

Kadar dobim »Zvonček«, najprej pogledam v kotichek. Moji mami najbolj ugaja pesem »Gor čez jezero«. Že dolgo jo je želela poznati, sedaj jo je kar hipoma našla v »Zvončku«. Pravi, da je tako vesela, kot bi ji jo Miklavž prinesel. — Moj bratec Miloš je že pred enim tednom pisal Miklavžu in nastavljal pismo na okno. Mi ga dražimo, da so mu ga siničke vzele, ker jim na tisto okno dajemo drobtinice. Vsak večer se pogovarja z Miklavžem in mu naroča, da ne bi kaj prinesli pozabil. Jaz pa že vem, kakšen je Miklavž, vendar ga težko čakam.

Evo novo uganke vsem, če jo uganete: Čez nos poje, pa ga nima.

Srčno Vas pozdravlja

Julij Vrbič
v Karteljevem.

Odgovor:

Ljubi Julij!

Glejte ga no mladega popotnika, kako roma križem sveta in se dobro ima, na zadnje nam pa še uganke zastavlja! — Tako sem vzkliknil, ko sem prečital Tvoje pismo, pravzaprav Tvoje ljubo kramljaje pismo! (Iz polnega koša pisanih doživljajev bi nam najrajši kar vse obenem iztresel!) Ničesar drugega ne dostavljam Tvojemu pismu, nego samo svoje trdno upanje izražam, da boš Ti, ki si še mlad in navdušen Jugosloven, gotovo doživel dobo, ko bosta pred kolodvorom v Postojni ponosno plapolali — dve naši trobojnici! — Rešitev svoje uganke pa povej sam, da si ne bomo še z njo belili glave!

Dragi g. Doropoljski!

Danes Vas nadlegujem drugič. Jako me je razveselil Vaš odgovor. Takrat se je

začenjala moja bolezen. Legel sem ter še zdaj, ko je minilo že poldrugo leto, nisem popolnoma zdrav. Ležal sem nekaj nad pol leta. Zbolel sem namreč za zastrupljenjem krvi. Zdaj mi teče iz roke.

Leta 1919/20 sem bil samo trikrat v šoli. Pač sem pa hodil letos vedno do Velike noči. V soboto pred cvetno nedeljo sem se poslovlil od šole. Čez poletje sem bil šole oproščen. Avgusta sem bil star 14 let. — Jako rad bi šel v gimnazijo, a ni mi mogoče, ker starši ne morejo plačevati. Mogoče bi mi Vi kaj svetovali?

V šoli sem se naučil tudi pisane in tiskane cirilice.

Priložil sem tudi sliko Sv. Duha, kamor sem zahajal v šolo. Vidite jo na levi strani cerkve. Tam je doma kotichek Danilo Fürst, ki Vam je pisal o svoji srnci Nadi. Na desni pa stanuje v oni nekoliko večji hiši učenec 4. raz. Mirko Nemec, imenovan pesnik Starogorski zaradi svojih pesmi.

Prosim Vas prav lepo, priobčite sliko ter pismo z odgovorom v svojem koticčku.

Prleško-jugoslovenske pozdrave Vam pošilja

vdani

Ludvik Domajnko,

Žihlava 22, p. Sv. Jurij ob Ščavnici.

Odgovor:

Ljubi Ludvik!

Kaj naj Ti svetujem? Nič drugega Ti ne morem reči, nego da potrkaj na dobra srca. Res je, da so ljudje danes po večini zakrknjeni in samopašni, a morda se vendar še kje dobi plemenit človek, ki bi Ti pomogel do uresničenja Tvojih načrtov. V Ptujju imajo dijaški dom, kjer dobivajo dijaki — za plačilo sveda — stanovanje in hrano. Morda sprejmo koga tudi brezplačno v zavod. Povprašaj najprej tam! Mogoče pa se oglasi kdo sam ob sebi, ako pridejo kakemu dobremu človeku te vrste pred oči. Do pričetka prihodnjega šolskega leta se nama morda posreči ugodna rešitev začetka — Tvoje bodočnosti. Bog daj srečo, dobro voljo, vztrajnost in pogum! In zmaga bo Tvoja!

V XXIII. leto!

Današnje številko »Zvončka« smo bogato založili, da svojim naročnikom po priliki pokažemo, koliko in kaj jim hočemo nuditi v tem letu v zabavo, razvedrilo in pouk. Upamo, da bodo vsi, ki jim pride naš list v roke, zadovoljni z njim. Vsaj o tem se bodo uverili, da jim hočemo ustrezati po svojih najboljših močeh.

Lepa knjiga je bogastvo tvoje;
kakor vir studenčnice kipeč
nudi žejnim potnikom napoje,
ona dušam je napoj hladeč.

Zaradi gradiva, ki ga menimo objaviti v XXIII. letniku, res ne bomo v zadregi. Med slovenskimi pisatelji si je naša mladina pridobila dovolj prijateljev, ki ji bodo tudi letos s svojimi umotvori služili zvesto in vdano. Tako je tudi z našimi slikarji in glasbeniki. Naš odrasli umetniški svet poklanja najlepše darove mladini.

Kdor svoj ljubi dom, ne misli nase,
njivo orje, sam ne hodi žet;
iz mladine životvorno rase
rod bodoči, naš bodoči svet!

Brez sotrudništva mladine pa bi bilo naše delo brezplodno. Nežemo metati boba ob steno — ne maramo govoriti gluhim ušesom! Mladina naj posluša nas, ki ji dobro hočemo, ki od vsega srca želimo, da se po duši in telesu jaka, lepa in zdrava raduje mladosti, se razvija in napreduje v krepostih in čednostih! Zdrava duša v zdravem telesu! Na lepi zemlji lepi ljudje!

Lepo je krilatih pevcev petje,
lepe so doline in gore,
lepo je na mladem vrtu cvetje,
a najlepše lepo je srcé!

Gospodov nauk se glasi: Ljubite se med seboj! — Ljubezen premaga vse težave! Ljubezen do večne Resnice nas odvrča od vsega hudega in slabega, ljubezen do domovine nam daje vedno novih moči, da ostanemo vztrajni v delu, zmerni v uživanju, plemeniti v mišljenju — vredni življenja in sposobni zanje!

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO.

„Zvonček“, XIX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

::: Nenavedenih letnikov ni več v zalogi.

:::

V zalogi Društva za zgradbo Uči-
teljskega konvikta sta ravnokar
izšli z dvoglasnim stavkom in s
spremljevanjem harmonija d v e
n a r o d n i h i m n i: „Bože

pravde . . .“ in „Lepa naša do-
movina“. Cena komadu 50 p, po

pošti 1 Din. — Naročila sprejema
Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

KRASNE POSAMEZNE METULJE, dolinske in planinske, ima naprodaj
ali v zameno Fr. Rojec, Ljubljana, Streliška ul. 5.

UČITELJSKA TISKARNA IN KNJIGARNA

v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Telefon štev. 312.

Poštnohranilnični račun št. 10.761.

„Učiteljska tiskarna“ je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. V zalogi ima tudi vse šolske in druge tiskovine.

Enobarvni in večbarvni tisk.

Litografija. Stereotipija.

Šolski zvezki lastnega izdelka.

Delo točno, solidno in elegantno.

Gg. skladateljem vljudno naznanjamo, da je „Učiteljska tiskarna“ preskrbljena z novimi notami, torej izvršuje tudi muzikalije z ličnim in razločnim tiskom.

Cene zmerne!

Podružnica v Simon Gregorčičevi ulici.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kupujte

MLADINSKE SPISE,

ki jih izdaja

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Naročila sprejema

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani,

Frančiškanska ulica in Simon Gregorčičeva ulica.